

Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen Programma grootschalige opwek Vught 2024  
2 juli 2024

Toelichting:

Voor zover de zienswijzen omschrijvend waren, zijn deze samengevat in kortere teksten. Soms is na indienen van een zienswijze nog overleg geweest wat tot verduidelijking van de zienswijze heeft geleid.

De samengevatte zienswijzen zijn op volgorde genummerd per indiener (kolom C) om de vindbaarheid in de brief van de zienswijze te vergemakkelijken (voor de gemeente en de indiener).

De zienswijzen zijn in de volgende 4 categorieën ingedeeld:

- over de participatie
- algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend
- over het kaartmateriaal
- technische vragen en/of inbreng (milieutechnisch, natuurtechnisch, natuur- en landschap etc.)

| Categorie zienswijze                                                       | Indiener/anoni misatiecode | Inhoud van de zienswijze (essentie/samenvatting)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Reactie op de zienswijze                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Programma aanpassen en argumentatie                                                                                        | Aanpassing |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <i>Technische vragen en/of inbreng</i><br>Specifiek onderwerp windturbines | ZW PGOV 01                 | Indiener heeft opmerkingen over:<br>(1) Opgave van de RES is lineair berekend en dat zou onjuist zijn.<br>(2) Gemeente Vught zou de technologieën weergegeven in het plan van Duurzaam Cromvoirt 'Energietransitie Gemeente Vught, Alternatief plan' moeten toepassen. Hierbij ligt de nadruk op de technieken die zich meer focussen op warmtewinning met zonnepanelen. De opgave van 2030 tot en met 2050 zou buiten beschouwing moeten worden gelaten. | (1) De opgave van de Regionale Energie Strategie is enkel een inschatting van het elektriciteitsverbruik tot 2030 en 2050. We houden hier al geen rekening met het elektrificeren van de warmtevoorziening en elektrificatie van vervoer of desnoods waterstof (welke een energiedrager is en ook nog eens extra veel elektriciteit vraagt om te maken (i.v.m. het grote energieverlies bij conversie)). Kortom de opgave is een | Nee.<br>De zienswijze gaat om een wens tot aanpassing, die niet past binnen de onderzoeksopdracht van het gemeentebestuur. |            |

|  |  |                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>(3) Om verschillende redenen wordt afgeraden niet met 'industriële zeeturbines' de opgave te realiseren.</p> | <p>onderbouwde inschatting/berekening van wat er nodig is. De werkelijke opgave is waarschijnlijk groter. Dit zal de komende jaren opgepakt moeten worden waarbij we zo veel mogelijk ook sturen op besparingen en slimme oplossingen.</p> <p>(2) Op 8 april 2022 heeft het college van B&amp;W gereageerd op het plan van Duurzaam Cromvoirt 'Energietransitie Gemeente Vught, Alternatief plan'. In de reactie is toentertijd het volgende aangegeven: "Het is van belang om daarbij alternatieven af te wegen. We betrekken op deze wijze het burgerinitiatief bij de verdere ontwikkeling om te komen tot zon- en windbeleid." De gemeente heeft zich hieraan gehouden.</p> <p>(3) In het PlanMER is het alternatief van kleine windturbines meegenomen. In het PlanMER kwam naar voren dat er 1.040 kleine windturbines nodig zijn om de opgave tot 2050 te realiseren. De gemeente haalt windturbines met een tiphoogte van 255 meter niet uit het Programma. De reden daarvoor is dat van begin af aan, mede op basis van advies van de Commissie mer, verschillende alternatieven in</p> |  |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|----------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | het PlanMER zouden worden onderzocht, betreffende zon- en windenergie. Het Programma bevat bovendien geen bestuurlijke en maatschappelijke wenselijkheid. Het afwegen en toepassen van maatschappelijke wenselijkheid is een politieke aangelegenheid voor het gemeentebestuur.                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 02 | De indiener heeft opmerkingen over verschillende percelen waar trajecten lopen met o.a. de gemeente Vught.<br>1) De indiener vraagt zich af of er goed gekeken is naar lopende project plannen, specifiek rondom de Helvoirtseweg 227.<br>2) Daarbij wordt gesteld of het wel noodzakelijk is dat zoekgebied 5 zo groot moet zijn dat deze gronden daaronder vallen.                                  | 1) Op basis van het zoekgebied is het voorkeursrecht op de percelen gelegd die onderdeel uitmaken van het zoekgebied en niet andersom.<br>2) De zoekgebieden zijn bepaald met een analyse in de Regionale Energie Strategie.                                                                                                                                                                                               | Nee. Zienswijze heeft betrekking op projecten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 03 | Indiener heeft zorgen over enkele onderwerpen:<br>(1) Beoogde enorme windmolens zijn horizonvervuiling. Windmolens met maximale tiphoogte van 255 meter zijn overal in Vught zichtbaar en dat is zonde van het mooie Vught.<br>(2) Het uitzicht gaat achteruit<br>(3) Invloed op waarde van huizen.<br>(4) Indiener vraagt zich af of het anders kan: meer besparing: panelen en windmolens op daken. | (1) Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER-onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en is per individu verschillend. Dat windturbines horizonvervuiling zijn | Nee.<br>Aan energiebesparing wordt al gewerkt. Windmolens op daken blijken niet rendabel genoeg, waarbij vervolgens de vraag is in hoeverre dit door mensen als horizonvervuiling wordt gezien. Nog los van geluidsoverlast door kleine windturbines op daken. Vanwege het lage rendement tellen kleine windmolens op dak mee als besparing. De |  |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                        |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>(2) Windturbines met een tiphoogte van 255 meter zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>(3) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(4) Er wordt vanuit de warmtetransitie gewerkt aan energiebesparing. Desondanks zal bedrijvigheid groeien, neemt elektrische mobiliteit toe en zal een groot deel van de transitie van</p> | <p>gemeente zet daarnaast ook in op grote daken voor de grootschalige opwekopgave.</p> |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                      |                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | aardgas met elektrisch verwarmen worden ingevuld. Dat is althans, met de technologie en innovatie op dit moment het geval. Voor de grootschalige opwek opgave zet de gemeente in op grootschalig zon op grote daken. Windmolens op daken (particulieren) worden geteld als besparing, omdat dit onvoldoende oplevert voor de grootschalige-opwekopgave van de regio.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                      |                                                                                                                                                                        |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 04 | <p>Indiener is betrokken maar uit ook zorgen:</p> <p>(1) Indiener komt op voor natuur, landschap en milieu, is voorstander van schone energie maar tegen schade aan natuur en landschap.</p> <p>(2) Zoekgebieden zijn te beperkt.</p> <p>(3) Er zouden andere opties zijn voor groene energie in Vught. Er zou onvoldoende aangetoond zijn in het Programma dat niets anders zou kunnen.</p> <p>(4) Er zijn gebreken in het PlanMER en daarom wordt gevraagd om zeer zorgvuldig aanvullend onderzoek, niet tijdens projectfase, maar ook nu al, tijdens de planfase, voordat de raad zoekgebieden kiest.</p> <p>(5) Het Programma toont niet aan waarom het ecologisch advies niet wordt gevolgd om het gebied ten noorden van het Drongelens kanaal te</p> | <p>(1) In het PlanMER is onderzoek gedaan naar effecten op plaatselijke fauna. Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek. In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, verschilt per individu. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft hier o.a. onderzoek naar gedaan.</p> <p>(2) De zoekgebieden zijn in 2020 en 2021 in regionaal verband en met de samenleving van Vught tijdens meerdere participatiesessies behandeld en tot stand gekomen. Toentertijd is tijdens het participatietraject zonzoekgebied 5 toegevoegd. Voor de gemeente Vught is er daarom geen aanleiding om meerdere zoekgebieden te</p> | Ja, ecologie wordt nader onderzocht. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |  |
|--|--|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | ontzien van zonneparken en/of windparken. | <p>vormen of de bestaande zoekgebieden groter te maken dan wel te verplaatsen.</p> <p>(3) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnevelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p> <p>(4) Wij wachten hiervoor het advies van de Commissie mer af die de taak heeft objectief het rapport op kwaliteit te beoordelen en zullen dan in de keuze van een voorkeursalternatief de verdiepingsslag maken. Uiteindelijk wordt er in een ProjectMER definitief onderzocht wat de situatie is bij de komst van een ontwikkeling omdat dan pas de exacte locaties, type en ruimte beslag van de installaties bekend zijn.</p> <p>(5) In het PlanMER zijn zaken die beter onderzocht moeten worden, zoals ecologie. Bepaalde ecologische aspecten worden tijdens de projectfase (komt na de planfase) onderzocht. Bijvoorbeeld bepaalde vogelsoorten. In het Programma wordt aangetoond dat het gebied ten noorden van het Drongelens kanaal geschikt is voor wind- en/of zonne-energie. Dat wil</p> |  |  |
|--|--|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                         |                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | niet zeggen dat niet wordt erkend dat er ecologische aspecten zijn in dit gebied die ook zwaar meewegen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                         |                                                                                                                              |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 05 | <p>Mail 1:</p> <p>(1) Indiener kaart aan dat het Klaverblad niet in het buitengebied van Helvoirt wordt bezorgd en dat de gemeente verplicht is haar inwoners op de hoogte te stellen van ontwikkelingen (bijv. uitnodiging informatieavond). Indiener vraagt hoe de gemeente dit in het vervolg gaat doen.</p> <p>(2) Indiener verzoekt / adviseert om geen gronden aan te wenden voor uitsluitend de aanleg van Zonnevelden maar het dubbel of trippel gebruik van de schaarse grond te laten prevaleren. Want: ruimte is schaars, doelstelling kan behaald worden met alleen wind, zonnepanelen op bestaande bebouwing kan een alternatief zijn, regelgeving aanpassen zodat nieuwe daken van bedrijfspanden/loodsen geschikt worden.</p> <p>Mail 1 en 2:</p> <p>(3) Indiener komt tot de constatering dat de 37 woningen in het Fazantbos, Eekhoornbos en Spechtbos in Helvoirt NIET als gevoelig object (woning) staan ingetekend op de kaarten van de PlanMER en verzoekt de 37 woningen</p> | <p>(1) De gemeente heeft op verschillende momenten op verschillende kanalen gecommuniceerd over bijeenkomsten, het indienen van reacties en zienswijzen (zie hiervoor ook de participatietijdlijn op WijinVught). Op WijinVught kunnen inwoners en belanghebbenden terecht voor veel informatie over grootschalige opwek. De communicatie rondom de eerste inloopavond van het PlanMER, die in Helvoirt plaatsvond, had breder en eerder gekund. In de toekomst wordt eerder en breder gecommuniceerd over dergelijke zaken.</p> <p>(2) Het wordt erkend dat de grond en de ruimte die voor zonneparken nodig is, schaars is. Bij zonnepanelen is twee- of drievoudig gebruik van de grond lastiger dan bij windturbines. De gemeenteraad zal kiezen of de energie wordt opgewekt met zon en wind of alleen wind. Het klopt dat de doelstelling behaald kan worden met alleen windenergie. Er is een onderzoek bezig met MKB Vught naar potentie van grote (bedrijfs)daken om daarmee zonne-</p> | Ja, de betreffende woningen zijn meegenomen in PlanMER. | De betreffende woningen zijn verwerkt in het PlanMER en zijn als gevoelige objecten weergegeven en meegewogen in de kaarten. |

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            | alsnog in het Programma op te nemen als gevoelig object (woning).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>energie op te wekken. Mogelijk hoeft regelgeving niet te worden aangepast, maar zijn er wel hoge kosten verbonden aan het geschikt maken van de daken (bijvoorbeeld dak versterking).</p> <p>(3) Als dit permanente woningen zijn en ook zo zijn erkend door de formele instanties, dan dienen deze woningen meegenomen te worden in het onderzoek. Als dat niet is gedaan, dan wordt dat alsnog gedaan. Dan zullen deze woningen als gevoelig object aangemerkt worden en wordt het PlanMER hierop opnieuw bekeken en wordt het Programma aangepast indien dat van invloed is.</p> |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                      |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 06 | <p>Indiener wil gezondheid voorop zetten en niet de "tweede testgemeente van Nederland" worden:</p> <p>(1) Indiener onderbouwt met eigen onderzoek en bronnen waarom windmolens van dit formaat, dichtbij de bebouwde kom, niet wenselijk zijn.</p> <p>(2) Uit de onderzoeken blijkt dat windturbines mogelijk effect hebben op zowel de fysieke als de geestelijke gezondheid en het ontbreken van sluitend bewijs betekent niet dat er geen potentiële gezondheidseffecten zijn, alleen dat er meer onderzoek nodig is. Aangehaalde onderzoeken: de Laet</p> | <p>(1) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> <p>Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen, alsook geluidsnormen. Op het moment dat</p>                                                                                                                               | Ja. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>et al (2021), WHO waarschuwing in 2003, RIVM (2021) komt terug op eerder uitspraken over de gevolgen van geluidsoverlasten en adviseert in rapport een afstand van 10 keer de masthoogte tot de bebouwde kom, onderzoek Windpark Spui 2003, Godono et al (2023) vergelijkende meta studie van uitgevoerde onderzoeken naar slaapproblemen, Australische onderzoek van Crichton en Petrie (2015).</p> | <p>die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen deze normen meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt, wordt in het raadsadvies voor de keuze van vervolgonderzoek van de locaties hier al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met toekomstige normen.</p> <p>(2) Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de</p> |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                            |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                       |  |
|----------------------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                            |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het effect van geluid wordt in het vervolgtraject uitgebreid onderzocht. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken. |                                                                                                                       |  |
| <i>Technische vragen en/of inbreng</i><br>Specifiek onderwerp windturbines | ZW PGOV 07 | <p>Indiener juicht windturbines zeer toe, maar uit ook zorgen:</p> <p>(1) Het plaatsen van turbines op zee is een intelligenter gebruik van belastinggeld dan domweg wat molens langs een bosrand te plaatsen. Windturbines doen het beter als er wind is, dus op zee.</p> <p>(2) Het plaatsen van "zeeturbines" op land zorgt ervoor dat de opbrengst halveert. Indiener verwijst naar</p> | <p>(1) Wind op zee is niet beschikbaar voor de inwoners van de gemeente Vught. Dit zal overigens een zelfstaande activiteit zijn. Uw opmerking over belastinggeld kunnen wij niet plaatsen in deze context.</p> <p>(2) Het is aan de (lokale)initiatiefnemers om een goede businesscase in te dienen met een bijbehorende opbrengst. De</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Nee. Het betreft hier wensen, waaronder wind op zee. Daar gaat de gemeente Vught niet over en heeft een eigen opgave. |  |

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                  |                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            | <p>voorbeeld dat 15 jaar geleden dezelfde windturbines zijn geplaatst in Waalwijk en op de Stuffer bij de Maasvlakte. Daaruit blijkt dat dezelfde turbines op land (Waalwijk) nog niet de helft minder energie opleverd dan deze aan de kust (Stuffer).</p> <p>(3) Indiener geeft aan dat het op twee keer zo grote hoogte het twee keer zo hard waait. En als het twee keer zo hard waait haal je 2 tot de macht 3 ofwel <math>2 \times 2 \times 2 = 8</math> keer zoveel energie uit de wind.</p> <p>(4) Verzoek: noem locaties op zee aan voor het realiseren van turbines.</p> | <p>gemeente Vught gaat niet over windturbines op zee of aan de kust.</p> <p>(3) Vandaar dat het PlanMER ook voornamelijk hoge turbines onderzoekt.</p> <p>(4) De gemeente Vught gaat niet over locaties op zee. Dat is een Rijksaangelegenheid. De gemeente Vught gaat over het grondgebied van de gemeente Vught.</p>                                                                    |                                                                                                                                  |                                                                                                                                         |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 08 | <p>(1) Indiener komt tot de constatering dat de 37 woningen in het Fazantbos, Eekhoornbos en Spechtbos in Helvoirt NIET als gevoelig object (woning) staan ingetekend op de kaarten van de PlanMER en verzoekt de 37 woningen alsnog in het Programma op te nemen als gevoelig object (woning).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>(1) Als dit permanente woningen zijn en ook zo zijn erkend door de formele instanties, dan dienen deze woningen meegenomen te worden in het onderzoek. Als dat niet is gedaan, dan wordt dat alsnog gedaan. Dan zullen deze woningen als gevoelig object aangemerkt worden en wordt het PlanMER hierop opnieuw bekeken en wordt het Programma aangepast indien dat van invloed is.</p> | Ja, de betreffende woningen zijn meegenomen in PlanMER.                                                                          | De betreffende woningen zijn verwerkt in het PlanMER en zijn als gevoelige objecten weergegeven en meegewogen in de kaarten.            |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek                      | ZW PGOV 09 | <p>Indiener acht zoekgebieden Zon 1 en 2 en Wind 1 en 2 ongeschikt vanwege:</p> <p>(1) Aantasting van woon/verblijfsgeot (ook in buurgemeenten) door geluidoverlast, slagschaduw en horizonvervuiling van windturbines.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>(1) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen</p>                                                                                                                                                                                  | Ja.<br>Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. | Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al |

|                             |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |                                                                                                                          |
|-----------------------------|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>onderdeel betreffend</p> |  | <p>(2) Gevolgen voor de natuur: zeldzame vlindersoort Moerputten (Pimpernelblauwtje) en weidevogelgebied.</p> <p>(3) Waardedaling woningen/bedrijven (TNO onderzocht de impact).</p> <p>(4) Overbelasting stroomnet waardoor opgewekte energie niet altijd teruggeleverd kan worden.</p> <p>(5) PlanMER incompleet: geen onderzoek naar afstanden tussen woningen en windturbines of onderzoek naar lokale normen voor geluid of slagschaduw.</p> | <p>voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught. Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren</p> |  | <p>rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is.</p> |
|-----------------------------|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt. Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden.</p> <p>Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en verschilt per individu. Dat windturbines horizonvervuiling zijn is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten.</p> <p>(2) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse</p> |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk. Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek.</p> <p>(3) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(4) De gemeente is zich bewust van overbelasting van het stroomnet op dit moment en in de huidige situatie kunnen de komende jaren geen energieparks worden aangesloten op het stroomnet.</p> <p>(5) Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen,</p> |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                           |  |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>alsook geluidsnormen. Op het moment dat die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen de geldende normen op dat moment meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt, wordt in het raadsadvies voor de keuze van vervolgonderzoek van de locaties hier al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met toekomstige normen.</p> <p>Zie antwoorden bij (1) m.b.t lokale normen voor geluid of slagschaduw.</p> |                                                                                                           |  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 10 | <p>Indiener wijst erop dat onvoldoende rekening gehouden is met de woning aan de Gementweg 5 in Cromvoirt en verzoekt het plan op dit punt te herzien. Indiener dringt aan op nader onderzoek naar effecten van geluid en slagschaduw op de woning.</p> <p>Argumenten:</p> <p>(1) Toegepaste afstand tussen woning</p> | <p>(1) Er is gecontroleerd of er daadwerkelijk te weinig rekening is gehouden met de woning aan de Gementweg. Dit blijkt niet zo te zijn. Er is 350 meter tot gevoelige objecten aangehouden en ook tot de Gementweg 5 in Cromvoirt. Deze afstand is aangehouden tot het BAG-punt behorende bij de woning op dit</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>Nee.</p> <p>Het betreft hier wensen. Andere benoemde aspecten zijn gecheckt en blijken te kloppen.</p> |  |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>en oostelijke turbine in wind 1 correspondeert niet met de gehanteerde uitgangspunten.</p> <p>(2) Bij de afstandsbepaling dient rekening te worden gehouden met slagschaduweffecten. Nader onderzoek is nodig.</p> <p>(3) Minimale afstand tot bebouwing uit de Beleidsnota Windenergie van de provincie Noord-Brabant zou minimaal 780 meter bedragen.</p> <p>(4) Indiener verzoekt om gerechtigden van percelen met voorkeursrecht en gerechtigden die binnen de contouren van de opgenomen zoekgebieden voor zon en wind vallen in het vervolg persoonlijk te informeren over ontwikkelingen en vervolgstappen in het proces (schriftelijk en digitaal via e-mail).</p> <p>(5) Indiener verzoekt de tenderprocedure te herzien en een aanpak te ontwikkelen die open staat voor lokale initiatiefnemers en ontwikkeling "van onderaf" en inwoners hier actief bij betreft.</p> | <p>adres. De desbetreffende windturbine van variant A staat op 350 meter van dit punt.</p> <p>(2) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught. Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt. Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden.</p> <p>Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar</p> |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                |                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                | <p>tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(3) We hanteren voor afstanden tot zogenaamde gevoelige objecten de geluidsnorm (wettelijk) als standaard en voorlopend op nieuwe wetgeving de afstand van 2x de tiphoogte. De norm die u noemt is bij ons niet bekend danwel door bevoegd gezag vastgesteld.</p> <p>(4) Dit is mogelijk en wordt gedaan.</p> <p>(5) De gemeente is blij dat indiener dit opmerkt en heeft het voornemen het op deze manier te doen.</p> |                                                                                |                                                                                                                                    |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 11 | <p>Indiener maakt zich zorgen over:</p> <p>(1) Geluidsoverlast.</p> <p>(2) De impact op het landschap.</p> <p>(3) Waardevermindering van onroerend goed.</p> <p>(4) Heeft de gemeente voldoende bewijs dat deze overlast er niet gaat zijn</p> | <p>(1) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ja.<br>Geluidsoverlast wordt bij keuze van ontwikkellocaties beter onderzocht. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |                                          |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------|
|  |  | <p>of werkt de gemeente met modellen of studies die de geluidsimpact op nabijgelegen woningen kunnen garanderen binnen acceptabele grenzen te blijven?</p> <p>(5) Zijn er alternatieve oplossingen die minder invasief zijn? Bijv. zonne-energie op strategisch minder opvallende locaties?</p> | <p>in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(2) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(3) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet</p> |  | <p>raadsvoorstel over het Programma.</p> |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                             |                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(4) Zie antwoord bij (1).</p> <p>(5) Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                             |                                                                                                                                                                                   |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 12 | <p>Indiener maakt zich zorgen over:</p> <p>(1) Horizonvervuiling (negatieve impact landelijke aanblik, ook vanuit woonkamers en tuinen, woon- en wandelgenot en stress voor bewoners).</p> <p>(2) Slagschaduw en geluid (hinder en overlast voor omwonenden).</p> <p>(3) Effect op plaatselijke fauna.</p> <p>(4) Lichtflitsen van de verlichting (continue te zien vanuit woonkamers en tuinen, met name 's nachts geeft het veel overlast).</p> | <p>(1) Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en per individu verschillend. Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter, zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>(2) Er is onderzoek gedaan in het</p> | Ja.<br>Geluidsoverlast en ecologie worden bij keuze van ontwikkellocaties beter onderzocht. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid en ecologie nader worden onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught. Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt. Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden.</p> <p>Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook</p> |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(3) In de PlanMER is onderzoek gedaan naar effecten op plaatselijke fauna.</p> <p>(4) De (rode) lichtpuntjes kunnen 's nachts worden uitgeschakeld en gaan in dat geval alleen aan als er vliegverkeer (helikopters) nadert.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 13 | <p>Indiener, namens meerdere bewoners op &lt; 500 meter afstand van de windturbines, maakt zich grote zorgen om:</p> <p>(1) Geluidsoverlast: berichten van huisartsen in Groningen en Den Bosch over toename hoofdpijn en concentratieproblemen bij directe omwonenden van windturbines. Is er voldoende bewijs dat deze overlast er in Cromvoirt niet gaat zijn?</p> <p>(2) Effect op lokale fauna: vogelreservaat, gevaar voor vogels, andere dieren en verstoring van de rust.</p> <p>(3) Lichtvervuiling: Met name 's nachts storend voor dieren en bewoners die</p> | <p>(1) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn. Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden</p>                                        | <p>Ja. Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is.</p> | <p>De conceptafstandsnormen 550 meter van het Rijk zijn verwerkt in het PlanMER en het Programma, waar van toepassing. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma.</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>vanuit hun huis zes rode lampen aan de hemel zullen zien.</p> <p>(4) Onmogelijke inpassing in het buitengebied vanwege de enorme omvang (een windturbine van dit formaat is nog nooit eerder in het binnenland gebruikt).</p> <p>(5) Indiener roept op breder te kijken dan alleen onze eigen gemeente om de doelstellingen te halen.</p> <p>(6) Indiener vraagt zich af of de helikoptervluchten van de EBI een reden zijn om geen windturbines in zoekgebied 2 te plaatsen.</p> <p>(7) Indiener wijst op waardervermindering van huizen en compensatie voor bewoners in het gebied rond Cromvoirt.</p> <p>Indiener wijst op het risico op rechtzaken en claims.</p> | <p>meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(2) In de PlanMER is onderzoek</p> |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>gedaan naar effecten op plaatselijke fauna.</p> <p>(3) De (rode) lichtpuntjes kunnen 's nachts worden uitgeschakeld en gaan in dat geval alleen aan als er vliegverkeer (helikopters) nadert.</p> <p>(4) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(5) Samen met de Regionale Energie Strategie wordt de energieopgave ingevuld.</p> <p>(6) Er is overleg en afstemming met de EBI, alsook met Defensie. De EBI geeft aan dat de komst van windturbines geen enkele invloed zal hebben op de EBI. De piloten die deze vluchten uitvoeren zijn zeer ervaren en hebben ervaring met het vliegen onder alle omstandigheden. In het PlanMER blijkt dat de vluchten geen invloed hebben op windzoekgebied 2.</p> <p>(7) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen</p> |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 14 | <p>Indiener uit zorg over beperkte visie PlanMER:</p> <p>(1) De zonnepotentie is niet voldoende onderzocht om een gefundeerde keuze te kunnen maken tussen wind en zonne-energie.</p> <p>(2) Er zijn geen geluidscontouren berekend. Hiermee geeft de PlanMER geen inzicht in de impact van windturbines op de leefomgeving en kunnen daar ook geen conclusies uit getrokken worden, laat staan op de gezondheid van omwonenden.</p> <p>(3) Andere gemeenten en landen hanteren een veel grotere afstandsnormering. Het Drongelenskanaal is de verkeerde locatie voor windmolens. Er is te weinig wind en het is te dicht op gebouwd gebied.</p> <p>(4) Voorzorgsprincipe en voortschrijdend inzicht: wind op land is niet meer nodig om de energiedoelstellingen te halen. Vanwege het voorzorgsprincipe heeft de</p> | <p>(1) De zonnepotentie op land is volledig onderzocht.</p> <p>(2) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> | Ja. Conceptnormen afstandsnormen van de Rijksoverheid zijn meegenomen in het PlanMER. | Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>gemeente Vught de verplichting om de impact op leefbaarheid verder te onderzoeken.</p> <p>(5) Keuze voor windmolens zal energietransitie stagneren. Indiener vraagt aan de gemeenteraad te kiezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stagnatie met 0,0 resultaat en verwijdering van jullie burgers.</li> <li>- Beslissing plaatsen molens uit te stellen tot na 2030, heel snel aan de slag met o.a. zonne-energie.</li> </ul> | <p>(3) Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen, alsook geluidsnormen. Op het moment dat die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen de geldende normen op dat moment meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt, wordt in het raadsadvies voor de keuze van vervolgonderzoek van de locaties hier al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met toekomstige normen.</p> <p>(4) Wind op land is absoluut noodzakelijk voor de mix tussen zon en wind in het zicht van lokaal eigendom en het balanceren van het lokale energienetwerk. Ten aanzien van de windsterkte in Vught is bekend dat op de hoogte van moderne windmolens meer dan voldoende windsnelheid is om een goede businesscase te kunnen overleggen. Er is geen reden om wind op deze grond uit te sluiten en</p> |  |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>dat zullen we dus ook niet doen. Het door u genoemde voorzorgsprincipe achten wij dan ook niet van toepassing.</p> <p><a href="https://www.nationaleenergieatlas.nl/windsnelheden-op-100m-hoogte">https://www.nationaleenergieatlas.nl/windsnelheden-op-100m-hoogte</a>.</p> <p>(5) Dit is een politieke aangelegenheid.</p> <p>In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnevelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p>                                                                                            |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 15 | <p>Indiener uit zorg over:</p> <p>(1) Gezondheid vanwege vele wetenschappelijke onderzoeken die mogelijk gezondheidseffecten laten zien van geluiden, trillingen en afstoot plasticdeeltjes van windmolens. Gemeente heeft een zorgplicht naar haar burgers en wettelijke verplichting vanuit het voorzorgbeginsel uit de Omgevingswet. Wettelijke afstandsnormen bewijzen niet de veiligheid.</p> <p>(2) Stilstand energietransitie: een jarenlang juridisch gevecht kost veel geld en onnodig tijd en is niet in lijn met het coalitieakkoord waarin is afgesproken om de energietransitie te versnellen. Alternatieven zijn 'zon op</p> | <p>(1) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn. Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt</p> | Ja, toevoeging dat grootschalig zon op dak van de opgave zon en/of wind op land wordt afgetrokken. Batterijopslag wordt bij vervolgstappen ook meegenomen. | Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is. In paragraaf 1.1 van het Programma |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>dak' en 'zon op land' om de doelstelling tot 2030 te halen en na 2030 pas richten op 2050 met nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>Indiener stelt voor om met voortschrijdend inzicht MET de burgers (bottum up) doelen te behalen door middel van zonne-energie en zet een streep door windmolens (niet nodig, niet veilig, geen draagvlak).</p> | <p>dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk</p> |  | <p>wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt benoemd dat wordt ingezet op grootschalig zon op dak.</p> |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze technieken worden gebruikt op de bladen van windturbines.</p> <p>(2) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnevelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p> <p>We zetten in op zon op dak, wat er op het dak kan worden opgewekt wordt afgehaald van de opgave zon of wind op land.</p> <p>De beschikbaarheid van geschikte daken, de mogelijkheid om deze aan te sluiten op het net en ook de netbelasting hiermee te verdelen is dermate klein dat we tot 2030 niet zonder grootschalige opwek kunnen.</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>Daarbij gaat het tempo van realisatie zo langzaam dat we de doelstelling niet halen. We zien in praktijk dat de bottumup aanpak voor zon op dak niet werkt voor grootschalige doelen. Eigenaren van daken die hiervoor mee zouden tellen (minimaal 15Kwp vermogen en meer) leggen enkel voor eigen gebruik, kunnen fysiek (constructietechnisch) niet meer, kunnen niet terugleveren aan het net, kunnen geen aansluiting krijgen, de eigenaar/verhuurder is het er niet mee eens of kan de financiering niet rondkrijgen en tot slot is het soms een verzekeringskwestie. Wij dagen onze inwoners en ondernemers, die grote daken beschikbaar hebben, graag uit hier actie op te ondernemen en aan te tonen dat we hiermee toch de doelstelling op een realistische manier binnen de tijd kunnen halen. Tot op heden is onze informatie (Enexis, vergunningen en gesprekken en onderzoeken) niet hoopgevend.</p> <p>In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden.</p> |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                            |  |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd naar eigenaarschap van lokaal eigendom door inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld. We streven naar 100% lokaal eigendom.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                            |  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 16 | <p>Indiener uit diepe bezorgdheid over het plaatsen van grote windturbines vanwege:</p> <p>(1) Gebrek aan grondig onderzoek naar de effecten van en blootstelling aan risico's door het plaatsen van windturbines met deze hoogte nabij een woonplaats voor mens en natuur.</p> <p>(2) Wat is het gevolg voor de mensen die dagelijks op het land en de golfbaan werken?</p> <p>(3) Wat het gevolg is voor de kwaliteit van de (biologische) gewassen die hier worden geteeld voor menselijke consumptie?</p> <p>(4) Indiener verzoekt de gemeente nader onderzoek te doen en pleit voor het voorzorgsprincipe wanneer gevolgen niet meetbaar zijn.</p> | <p>(1) De effecten zijn in het PlanMER onderzocht. Zoals in het PlanMER beschreven zijn de effecten van de 130/130 of 170/170 turbines niet gelijk. Zie ook de tabel in het hoofdstuk Alternatieven, paragraaf Effectbeoordeling alternatieven, onder Samenvattende effectbeoordeling alternatieven.</p> <p>(2) De initiële afstanden zijn dermate groot dat de effecten hiervan niet aantoonbaar zijn. De exacte afstanden zullen te zijner tijd bij een daadwerkelijk project beoordeeld moeten worden.</p> <p>(3) De kwaliteit van biologische producten wordt gewaarborgd door SKAL. Deze hebben geen verband gevonden tussen windturbines en biologische teelt. Mocht dit ooit aan de orde zijn vernemen wij dit graag van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Er is geen onderzoek bekend waaruit een</p> | Nee. Genoemde aspecten zijn onderzocht. Zoals bij andere zienswijzen ook is geantwoord, vindt wel op sommige onderdelen vervolgonderzoek plaats, zoals ecologie en geluid. |  |

|                                           |            |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |     |                                                                                                                     |
|-------------------------------------------|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                           |            |                                                                                                                                                                                   | <p>verband blijkt dat windturbines de groei van agrarische gewassen negatief beïnvloeden. Daarbij speelt mee dat de omvang van de slagschaduw van het rotorvlak, ten opzichte van de omvang van de landbouwpercelen, beperkt is. Het grondgebruik rondom de molen kan hier gewoon plaatsvinden voor agrarische doeleinden. Enkel de voet van de turbine en de opstelplaats voor de kraan zijn niet als landbouwgrond bruikbaar gedurende de circa 20 jaar dat de turbine er staat.</p> <p>(4) Er is wetenschappelijke consensus over de wijze waarop gezondheidsrisico's in beeld zijn gebracht rondom grootschalige opwek. Hiermee wordt voldaan aan de basis van het voorzorgsprincipe. Enkel erkende en gepeerreviewde onderzoeken zouden deze consensus kunnen verstoren. We houden hiermee de normstelling van het RIVM aan als basis en bewegen mee als hiertoe aanleiding zou zijn vanuit dit rijksinstituut.</p> |     |                                                                                                                     |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek | ZW PGOV 17 | <p>Indiener uit zorgen over de plaatsing van enorme windmolens:</p> <p>(1) Gezondheiseffecten: met name vanwege het artikel van een huisarts in Engelen over de schrikbarende</p> | <p>(1) De relatie tussen hinder en gezondheidseffecten is nog niet duidelijk en daarom vinden de ministeries van EZK en I&amp;W het noodzakelijk dat er meer onderzoek</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ja. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook |

|                             |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                                                         |
|-----------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|---------------------------------------------------------|
| <p>onderdeel betreffend</p> |  | <p>toename van klachten sinds het plaatsen van windmolens. Is de gemeente hiervan op de hoogte? Vraagt dat niet om gedegen onderzoek?</p> <p>(2) Geluidsoverlast: met name in stille gebieden wordt dit als zeer storend ervaren. Heeft de gemeente voldoende bewijs dat deze overlast er niet gaat zijn of werkt de gemeente met modellen of studies die de geluidsimpact op nabijgelegen woningen kunnen garanderen binnen acceptabele grenzen te blijven?</p> <p>(3) Visuele impact: altijd en overal staat deze krankzinnig hoge windmolen in je blikveld.</p> <p>(4) Impact op de natuur: wij kunnen dit niet rijmen met het onlangs getekende Weidevogelconvenant in Vughtse Gement en alle investeringen die zijn gedaan voor het behoud van het blauwe vlindertje.</p> <p>(5) Energietransitie naar de toekomst: we zijn van mening dat de gemeente nu al achter loopt en hiermee makkelijk wil scoren op de korte termijn.</p> <p>Indiener verzoekt op zoek te gaan naar een zinvolle bijdrage die in de gemeente past en niet ten koste gaat van kwaliteit en welzijn.</p> | <p>wordt gedaan. Het RIVM heeft in 2022 de mogelijkheden verkend voor (vervolg)onderzoek naar gezondheidseffecten van windturbines in Nederland. Het RIVM heeft het inmiddels aangekondigd dat ze onderzoek gaat doen naar de relatie tussen windturbinegeluid en hinder en slaapverstoring. Ook de beleving van bewoners en andere factoren zijn een onderdeel van dit project. De resultaten worden in 2026 verwacht. Zie: Onderzoek naar de blootstelling-responsrelatie windturbinegeluid en hinder en slaapverstoring   RIVM.</p> <p>(2) Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de</p> |  | <p>benoemd in het raadsvoorstel over het Programma.</p> |
|-----------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|---------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>gezondheid.</p> <p>Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(3) Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en verschilt per individu. Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter, zullen op veel plekken</p> |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                    |                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>(4) Het kan zijn dat uit vervolgonderzoek blijkt dat turbines (deels) niet samengaan met het Weidevogelconvenant. In dat geval vervalt (deels) het betreffende zoekgebied.</p> <p>(5) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnepanelen. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p>                                                                              |                                                                                                    |                                                                                                |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 18 | <p>Indiener uit diepe zorgen over de plaatsing van immens grote windmolens, vanwege:</p> <p>(1) Gezondheidseffecten zoals geluidsoverlast en slagschaduw.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Hoe rijmt dit plan met het eerder afwijzen van verzoek een kleine windmolen op dak te plaatsen vanwege gezondheidsklachten voor de koeien?</li> <li>- Is daadwerkelijk doorgerekend wat de impact is van slagschaduw?</li> <li>- Hoeveel wekken de windmolens dan echt op als ze bij slagschaduw uitgezet moeten worden? De gepresenteerde cijfers lijken niet reëel.</li> </ul> <p>(2) Effect op lokale fauna.</p> | <p>(1)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- De door u genoemde casus is bij ons niet bekend. We houden ons aan de geldende wet- en regelgeving.</li> <li>- De plaatsing van kleinere windturbines op daken vallen onder de wet- en regelgeving en bouwvergunningen. Er wordt gekeken naar de meest efficiënte wijze waarop energie opgewekt kan worden in een gebied. Grootschalige turbines zijn hierbij preferabel. Het staat iedereen vrij een aanvraag te doen voor kleine windmolens op het dak mits het voldoet aan de daarvoor bestaande milieu- en</li> </ul> | Ja, toevoeging dat grootschalig zon op dak van de opgave zon en/of wind op land wordt afgetrokken. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt benoemd dat wordt ingezet op grootschalig zon op dak. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>(3) Waardevermindering huis.</p> <p>(4) Toerisme wordt hierdoor minder aantrekkelijk.</p> <p>(5) Verzoek om mogelijkheid voor zon op dak te onderzoeken en dit onderzoek eerst af te wachten. Batterij opslag in elke buurt?</p> <p>(6) Het ijkpunt van de opwekking van energie ligt terug in 2017. Sindsdien zijn er al veel investeringen gedaan in zonnepanelen in Cromvoirt op de daken.</p> <p>(7) Indiener verzoekt op zoek te gaan naar minder invasieve oplossingen (bijv. zonne-energie op strategische minder opvallende locaties).</p> | <p>bouwregels.</p> <p>- De impact van slagschaduw wordt bij een concrete aanvraag zeer nauwkeuring berekend. Omdat er geen sprake is van een concrete aanvraag maar een planstudie om te zien waar überhaupt zon - en of wind kan komen in Vught is dit nu op hoofdlijnen onderzocht. Zodra er een concreet plan komt, is er ook bekend welk type turbine waar wordt gekozen en wat de exacte impact van slagschaduw is, waar wij als overheid standaard willen mitigeren tot nul.</p> <p>- De derving van windturbines die stilstaan om slagschaduw te voorkomen betreft maximaal 2% van de tijd. Bij windparkopstellingen op grote afstanden van veel gevoelige objecten kan dit cijfer aanzienlijk lager zijn. Een businesscase van een ontwikkelaar (commercieel of coöperatief) blijft hoogstwaarschijnlijk overeind staan bij dervingspercentages van maximaal 2%.</p> <p>(2) Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek.</p> <p>(3) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie)</p> |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(4) De recreatie in Vught richt zich nu vooral op dagjesmensen voor wellness, de IJzeren Man en de golfbaan. De effecten van de komst van windturbines zullen op deze activiteiten beperkt van invloed zijn. Als er een concreet plan komt zal dit volgens het Programma onderdeel moeten zijn van het totaalpakket van de ontwikkeling (immers nemen we naast energie ook recreatie, transitie landbouw en natuur mee).</p> <p>(5) We zetten in op zon op dak, wat er op dak kan worden opgewekt wordt afgehaald van de opgave zon of wind op land. Batterijopslag wordt bij vervolgstappen ook meegenomen.</p> <p>(6) Dit is in de Regionale Energie Strategie zo opgenomen.</p> <p>(7) Zonnevelden kunnen beter</p> |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                  |                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                  |                                                                                                                                                                      |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 19 | <p>Indiener maakt zich ernstig zorgen over de plaatsing van zeer grote windmolens vanwege:</p> <p>(1) Geluidsoverlast: er bestaat inmiddels voldoende en aantoonbaar bewijs dat geluidsoverlast kan resulteren in fysieke en psychische klachten.</p> <p>(2) Visuele impact.</p> <p>(3) Invloed op de woningwaarde.</p> <p>(4) Slagschaduw.</p> <p>(5) Verstoring van het lokale ecosysteem: windturbines en de bijbehorende infrastructuur verstoren het lokale ecosysteem, waaronder het veranderen van dierlijke migratiepaden en het verstoren van de lokale fauna. Ze vormen potentieel gevaar voor vogels.</p> <p>(5) Aanvullende infrastructuur (elektriciteitslijnen en wegen) hebben verdere milieu- en visuele impact dan alleen de windmolens zelf.</p> <p>(6) Lichtvervuiling (met name de heftige lichtflitsen 's nachts).</p> <p>(7) Beperkte levensduur en afvalbeheer: vooralsnog worden turbines gedemonteerd en begraven</p> | <p>(1) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught.</p> <p>Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten.</p> <p>Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(2) Impact op het landschap is</p> | Ja, geluid wordt meegenomen in vervolgonderzoek. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>wat vervuiling geeft.</p> <p>(8) Veiligheidsrisico's: er bestaat een risico op ijsafzetting op de turbinebladen die vervolgens kunnen afbreken, wat gevaarlijk kan zijn voor mensen, dieren en eigendommen.</p> <p>(9) Indiener verzoekt te zoeken naar alternatieve oplossingen zoals zonne-energie op strategisch minder opvallende locaties.</p> | <p>meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en verschilt per individu.</p> <p>Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter, zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>(3) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught.</p> <p>Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet</p> |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt. Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden.</p> <p>(4) Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek. Als een locatie aangewezen wordt voor windturbines zal nader ecologisch onderzoek moeten plaatsvinden naar o.a. migratieroutes. Als inderdaad een migratieroute aanwezig is, zal hier bij de opstelling zodanig rekening mee moeten worden gehouden dat deze niet verandert, danwel dat er een (mitigerende) maatregel/ inrichting plaatsvindt waardoor migratie plaats kan blijven vinden.</p> <p>(5) In de PlanMER is natuur reeds onderzocht. Nadere onderzoeken volgen bij de keuze voor een voorkeurslocatie en bij planvorming. Voor wind betekent dat dan een (vrijwillige) Project mer.</p> <p>(6) De (rode) lichtpuntjes kunnen 's nachts worden uitgeschakeld en gaan in dat geval alleen aan als er</p> |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>vliegverkeer (helikopters) nadert.</p> <p>(7) In de tendervoorwaarden en omgevingsvergunning zullen eisen opgenomen worden waaraan na beëindiging van de exploitatieperiode voldaan moet worden voor de sloop en afvoer van de windturbines. De voorwaarden voor het demonteren en afvoeren van de turbineonderdelen zullen moeten voldoen aan de dan geldende regels. Deze kunnen dus strenger zijn dan de nu geldende regels.</p> <p>(8) Windturbines worden uitgerust met ijsdetectie. Wanneer ijsafzetting plaatsvindt, stopt de windturbine en draait deze indien gewenst naar een vooraf ingestelde stand (bijv. parallel aan de weg zodat de afstand tot de weg zo groot mogelijk is). De windturbines worden vervolgens pas weer in bedrijf genomen wanneer visueel is vastgesteld dat er geen ijs meer op de bladen aanwezig is.</p> <p>(9) Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                       |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                              |                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend</p> | <p>ZW PGOV 20</p> | <p>Indiener constateert het volgende:<br/> (1) Een gebrek aan samenwerking met aanpalende gemeenten en provincie en wil met deze zienswijze opkomen voor dunbevolkte gebieden die mogelijk als alternatief worden gekozen vanwege een gebrek aan ingediende zienswijze.<br/> (2) Indiener ziet zonneweides en windmolens als laatste redmiddel wanneer aantoonbaar geen mogelijkheden zijn binnen de bebouwde omgeving.<br/> (3) Indiener roept op in gesprek te gaan met de provincie Noord-Brabant en tot een door alle gemeenten gedragen plan te komen zodat de opgave niet versnipperd wordt.</p> | <p>(1) De buurgemeenten Boxtel, Sint-Michielsgestel en Den Bosch zijn betrokken bij het vormgeven van de zoekgebieden. Dit is namelijk gedaan met regionale samenwerking binnen de Regionale Energie Strategie. Gemeente Heusden ligt in een andere regio. Overigens is het zoeken en vormgeven van zoekgebieden een gemeentelijke aangelegenheid, evenals het onderzoeken daarvan. Pas wanneer vervolgstappen worden gezet, zoals het verder onderzoeken van een zoekgebied voor een project (ontwikkeling in een gebied), worden belanghebbenden intensief betrokken.<br/> (2) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnenvelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.<br/> (3) In de Regionale Energie Strategie is de regionale opwekdoelstelling opgenomen. Hierin staat ook wat de opgave per gemeente is. Gemeenten hebben onderling contact en werken samen om de regionale doelstelling te halen. Ook de provincie neemt in de regio deel om in gezamenlijkheid de opgave te realiseren.</p> | <p>Ja, toevoeging dat zon op dak van de opgave zon en/of wind op land wordt afgetrokken.</p> | <p>In paragraaf 1.1 van het Programma wordt benoemd dat wordt ingezet op zon op dak.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |    |                              |
|----------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------|
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 21 | <p>Indiener kaart de volgende effecten aan voor de bewoners van de kern Cromvoirt Westelijk:</p> <p>(1) Effecten van laagfrequent geluid: duizenden mensen in Nederland hebben te maken met geluidsoverlast door windmolens. Ze lijden aan slapeloosheid en hebben als gevolg daarvan allerlei gezondheidsklachten.</p> <p>(2) Slagschaduw.</p> <p>(3) Knipperende lichten.</p> <p>Indiener verzoekt te zoeken naar alternatieven.</p> | <p>(1) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(2) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught. Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij</p> | Ja | Ja, vervolgonderzoek geluid. |
|----------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                  |                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt. Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden. (3) De (rode) lichtpuntjes kunnen 's nachts worden uitgeschakeld en gaan in dat geval alleen aan als er vliegverkeer (helikopters) nadert.</p>                                                                                                                                                              |                                                  |                                                                                                                                                                      |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 22 | <p>Indiener uit grote bezorgdheid over de immens grote windmolens, vanwege:</p> <p>(1) Geluidsoverlast en lichtvervuiling: recente berichten van huisartsen in Groningen en Den Bosch over grote groepen mensen die ziek worden van de overlast. Er lopen onderzoeken naar effect van geluid, trillingen, afstoot van plasticdeeltjes. Indiener vindt het vreemd dat dit niet onderzocht is.</p> <p>(2) Verstoring van het ecosysteem: veranderen van dierlijke migratiepaden of aantastig lokale flora. Gevaar voor vogels en andere dieren (effect van aanleg weg gevangenis is al merkbaar door reeën op de Gementweg).</p> <p>(3) Worden we nog beschermd door helikopters in verband met de gevangenis met windmolens in die</p> | <p>(1) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen</p> | Ja, geluid wordt meegenomen in vervolgonderzoek. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>omgeving?</p> <p>Verzoekt te zoeken naar alternatieve oplossingen.</p> | <p>en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van,</p> |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze technieken worden gebruikt op de bladen van de windturbines.</p> <p>(2) Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek. Als een locatie aangewezen wordt voor</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                 |  |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|--|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>windturbines zal nader ecologisch onderzoek moeten plaatsvinden naar o.a. migratieroutes. Als inderdaad een migratieroute aanwezig is, zal hier bij de opstelling zodanig rekening mee moeten worden gehouden dat deze niet verandert, danwel dat er een (mitigerende) maatregel/ inrichting plaatsvindt waardoor migratie plaats kan blijven vinden.</p> <p>(3) Er is overleg en afstemming met de EBI, alsook met Defensie. De EBI geeft aan dat de komst van windturbines geen enkele invloed zal hebben op de EBI. De piloten die deze vluchten uitvoeren zijn zeer ervaren en hebben ervaring met het vliegen onder alle omstandigheden.</p> |                                                 |  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 23 | <p>Indiener uit ernstige zorg over de windturbines, vanwege:</p> <p>(1) Afbreuk aan pittoreske omgeving en lieflijk dorpje.</p> <p>(2) Windturbines zijn niet effectief genoeg: elke 20 jaar zijn er kosten/CO2 uitstoot van het maken, transporteren, bouwen, onderhouden, afbreken, afvoeren en verschepen van turbinebladen naar Nieuw-Zeeland.</p> <p>(3) Verzoekt te zoeken naar alternatieven zoals zonne-energie op strategisch minder opvallende locaties.</p> | <p>(1) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(2) Windturbines zijn net als andere technieken een tijdelijke energieopwekker in de transitie naar steeds betere energiebronnen en draagt bij aan reductie van CO<sub>2</sub>-uitstoot. Hetzelfde kan gesteld worden voor olie en gas installaties,</p>                                                                                                                                                                               | Nee. Genoemde aspecten betreffen wenselijkheid. |  |

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                              |                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>exploitatie en delving van aardmineralen.</p> <p>(3) Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn daardoor veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                              |                                                                                                                                                                      |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 24 | <p>Indiener uit diepe bezorgdheid over het plaatsen van grote windturbines vanwege:</p> <p>(1) Negatieve impact op de natuur: trek/weidevogels en vleermuizen. Ondanks risico vermindering door technologieën blijft dit een zorg. De gemaakte opmerking dat de vogels er onderdoor zullen vliegen omdat ze zo hoog zijn lijkt me niet direct juist.</p> <p>(2) Gezondheidseffecten: er lopen nu meerdere wetenschappelijke onderzoeken naar effecten van geluid, trillingen en afstoot van plasticdeeltjes.</p> <p>(3) Beperkte levensduur en afvalbeheer: vooralsnog worden de bladen gedemonteerd en begraven.</p> <p>(4) Invloed op gemeenschapsleven: cruciaal dat er meer consultatie met lokale bewoners plaatsvindt om onze zorgen te horen en mee te wegen. Mocht het verhaal kloppen dat de windmolens uiteindelijk terecht komen</p> | <p>(1) Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek. De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>(2) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die</p> | Ja. Geluid wordt in vervolgonderzoek diepgaander onderzocht. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>in een coöperatie van onder andere dorpsgenoten, dan zal ook dat een scheiding binnen de inwoners tot gevolg kunnen hebben.</p> <p>(5) Verzoekt te zoeken naar alternatieven zoals zonne-energie op strategisch minder opvallende locaties.</p> | <p>bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> <p>Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring</p> |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken. De foerageerhoogte van genoemde dieren zijn onderzocht en standaard. Als de turbines een bepaalde minimale hoogte hebben (en onderzijde rotorbladen) zullen veel soorten niet in aanraking komen de turbine. We zijn het dus niet eens met uw stelling.</p> <p>In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze technieken gebruikt op de</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>bladen van windturbines.</p> <p>(3) In de tendervoorwaarden en omgevingsvergunning zullen eisen voor de sloop en afvoer van de windturbines worden opgenomen waaraan na beëindiging van de exploitatieperiode voldaan moet worden. De voorwaarden voor het demonteren en afvoeren van de turbineonderdelen zullen moeten voldoen aan de dan geldende regels. Deze kunnen dus strenger zijn dan de nu geldende regels.</p> <p>(4) In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden. In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p> <p>(5) Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is</p> |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                         |                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                         |                                                                                                                                                                        |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 25 | <p>Indiener uit zeer grote bezorgdheid over het plaatsen van immens grote windmolens, vanwege:</p> <p>(1) Invloed op gemeenschapsleven: gemeente informeert bewoners onvoldoende. Cruciaal dat er opnieuw en meer consultatie moet plaatsvinden om stemmen en zorgen werkelijk mee te wegen.</p> <p>(2) Negatieve impact op natuur: Zoals trek/weide vogels, vleermuizen en zeldzame vogels. Teleurstelling over de kaalslag op de natuur en afbreuk aan wandelplezier en dat is juist de reden dat de indiener hier is komen wonen.</p> <p>(3) Gezondheid: er lopen diverse wetenschappelijke onderzoeken en verzoekt deze af te wachten alvorens een besluit te nemen. Zorgen over impact plasticdeeltjes op de biologische groentetuin en op de kinderen in het dorp. Gevalletje a la PFAS!</p> <p>(4) Economische schade: een koophuis is een pensioenpotje en zulke hoge molens hebben daar zeker invloed op. Verder is indiener bang dat er veel gemeenschapsgeld verloren gaat met uiteindelijk geen resultaat (N65) en er geen ruimte is op het stroomnet.</p> <p>(5) Veiligheidsrisico's: ongelukken</p> | <p>(1) De gemeente heeft gaande het traject op verschillende kanalen, structureel gecommuniceerd. Bij het opstellen van de zoekgebieden in 2021, in regionaal verband, heeft burgerparticipatie plaatsgevonden.</p> <p>(2) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>(3) Wij zien graag wetenschappelijke rapporten tegemoet die ook gepeerreviewd zijn. Tot die tijd houden wij aan wat er door de Rijksoverheid als norm wordt aangereikt. We zullen uw verzoek dan vooralsnog niet honoreren.</p> <p>(4) Bij een concreet project is planschade voor het mogelijke verlies aan woningwaarde een standaard onderdeel dat door de overheid wordt vastgelegd met een ontwikkelende partij (ook wanneer</p> | Ja. Ecologie wordt bij vervolgstappen nader onderzocht. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>gebeuren. Er is risico op ijsafzetting die kan afbreken of een helicopter ongeluk (Bommelerwaard in HS-mast). Verzoekt een zorgvuldige afweging te maken na voldoende met de Cromvoirtse gemeenschap te hebben gesproken.</p> | <p>deze lokaal is). Ten aanzien van de ruimte op het energienet kunnen we indiener gerust stellen: de gemiddelde looptijd van een windproject duurt 7 jaar. Tegen 2030 is er weer ruimte op het energienet als het al niet eerder op het eigen netvlak al wordt opgelost met slimme afstemming tussen vraag en aanbod. Dat zal lokaal worden georganiseerd binnen de brede Vughtse gemeenschap.</p> <p>(5) Windturbines worden uitgerust worden met ijsdetectie. Wanneer ijsafzetting plaatsvindt, stopt de windturbine en draait deze indien gewenst naar een vooraf ingestelde stand (bijv. parallel aan de weg zodat de afstand tot de weg zo groot mogelijk is). De windturbines worden vervolgens pas weer in bedrijf genomen wanneer visueel is vastgesteld dat er geen ijs meer op de bladen aanwezig is.</p> <p>Er is overleg en afstemming met de EBI, alsook met Defensie. De EBI geeft aan dat de komst van windturbines geen enkele invloed zal hebben op de EBI. De piloten die deze vluchten uitvoeren zijn zeer ervaren en hebben ervaring met het vliegen onder alle omstandigheden.</p> |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                       |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |           |                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                       |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden. In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p>                                                                                                                                  |           |                                                                                                                                                                                              |
| <p>Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend</p> | <p>ZW PGOV 26</p> | <p>Indiener brengt enkele bedenkingen en suggesties naar voren:</p> <p>(1) Gezondheidseffecten van windmolens:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Geluidsoverlast (slaapstoornissen, stress en vermoeidheid).</li> <li>- Slagschaduw (irritatie en in zeldzame gevallen epileptische aanvallen).</li> <li>- Visuele impact (psychologische stress en gevoel van leefkwaliteit aantasten).</li> <li>- Sociale stress (als gevolg van verandering in gemeenschapsdynamiek, zorgen over woningwaarden).</li> </ul> <p>Noodzaak voor onderzoek en monitoring van gezondheidseffecten.</p> <p>(2) Visuele impact en landschapsbehoud:</p> | <p>(1)</p> <p>- Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of</p> | <p>Ja</p> | <p>In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma.</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Turbines kunnen het traditionele aanzicht veranderen.</li> <li>- Turbines kunnen het natuurlijke en culturele erfgoed van de omgeving overschaduwen.</li> <li>- Turbines inpassen met respect voor bestaande landschap.</li> <li>- Andere locaties onderzoeken waar de visuele impact minder ingrijpend is, zoals al geïndustrialiseerde plekken.</li> <li>- Voorstel kleinere minder opvallende opties overwegen die beter kunnen harmoniseren met de lokale omgeving.</li> </ul> <p>(3) Geluidsoverlast:<br/>Zorgen over constante geluidniveaus op dagelijks leven en welzijn omwonenden. Kunnen lijden tot slaapstoornissen en verhoogde stressniveaus. Er moet een grondige "geluidsimpactstudie" plaatsvinden die rekening houdt met variabele factoren zoals windrichting en snelheid. Het is cruciaal dat de bevindingen van een dergelijke studie openbaar en makkelijk toegankelijk zijn.</p> <p>(4) Effect op de biodiversiteit:<br/>- Plaatsen turbines kunnen potentieel schadelijk zijn voor de biodiversiteit, vooral in ecologisch gevoelige gebieden zoals de Gement. Is het habitat van verschillende beschermde soorten. Trekvogels, vleermuizen die op dezelfde hoogte vliegen als de turbinebladen van</p> | <p>dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>- Zoals al aangegeven in het Programma en PlanMER kunnen windturbines teruggeschakeld worden naar 0 uur. Bij een blootstellingsduur van maximaal 20 minuten slagschaduw per jaar, is slagschaduw zodanig beperkt dat de kans op het ontstaan van hinder tot een minimum beperkt is.</p> <p>- Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en verschilt per individu. Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter, zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de</p> |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>de voorgestelde Haliade X-modellen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nu is de focus op weidevogels, verder onderzoek nodig voor alle relevante diergroepen in een MER onderzoek.</li> </ul> <p>(5) Invloed op de woningwaarde:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Turbines dichtbij woningen hebben een (bewezen) negatief effect op de woningwaarde in de nabijgelegen gebieden.</li> <li>- Hoe gaat de gemeente de economische nadelen voor huiseigenaren aanpakken?</li> <li>- Gemeente moet economische nadelen serieus nemen en de gevolgen van wonigwaardevermindering compenseren.</li> </ul> <p>(6) Haalbaarheid doelstelling opwek 2030 en 2050:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Door grote tubines te plaatsen lijkt de doelstelling van 2030 niet haalbaar door de beperkingen van Enexis. Enexis kan geen nieuwe grootschalige windprojecten aansluiten in de regio tot 2035.</li> <li>- Het is mogelijk dat de plannen voor 2030 en 2050 in die tijd verouderd en achterhaald zijn. Nu al investeren in windmolenprojecten is hierdoor mogelijk inefficiënt. Indiener pleit voor heroverweging huidige aanpak en verkennen van alternatieven.</li> </ul> <p>(7) Betrokkenheid en communicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Essentieel dat betrokken</li> </ul> | <p>zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- De relatie tussen hinder en gezondheidseffecten is nog niet duidelijk en daarom vinden de ministeries van EZK en I&amp;W het noodzakelijk dat er meer onderzoek nodig is. Het RIVM heeft in 2022 de mogelijkheden verkend voor (vervolg)onderzoek naar gezondheidseffecten van windturbines in Nederland. Het RIVM heeft inmiddels aangekondigd dat ze onderzoek gaat doen naar de relatie tussen windturbinegeluid en hinder en slaapverstoring. Ook de beleving van bewoners en andere factoren zijn een onderdeel van dit project. De resultaten worden in 2026 verwacht. Zie: Onderzoek naar de blootstelling-responsrelatie windturbinegeluid en hinder en slaapverstoring   RIVM</li> </ul> <p>(2) Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is</p> |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>gemeenschappen actief worden betrokken.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Communicatie lijkt een monoloog waarin plannen al vastliggen, leidt tot gevoelens van veronachtzaming.</li> <li>- Zoeken naar minder invasieve oplossingen zoals zonne-energie, die op strategisch minder zichtbare locaties kunnen worden geplaatst en mogelijk minder weerstand oproepen.</li> </ul> | <p>een politieke aangelegenheid en verschilt per individu. Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter, zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.</p> <p>(3) Zie antwoord bij punt (1).</p> <p>(4) Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek. De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels</p> |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>(5) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(6) De gemeente is bekend met de beperkingen bij Enexis, in het Programma wordt hier rekening mee gehouden. In het Programma wordt niet gekeken naar 2050, alleen tot 2030.</p> <p>(7) In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met</p> |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |     |                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>inwoners en belanghebbenden. In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p> <p>Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.</p> |     |                                                                                                                                                                      |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 27 | <p>Indiener heeft grote zorgen bij het realiseren van windturbines dichtbij Cromvoirt:</p> <p>(1) Visuele impact: windturbines zijn groot en domineren landschap, visueel onaantrekkelijk. Hecht waarde aan behoud uitzicht.</p> <p>(2) Woningwaarde: zorg over de sterke vermindering van waarde onroerend goed dichtbij windturbines.</p> <p>(3) Slagschaduw: is hier bang voor en wordt als zeer hinderlijk ervaren i.v.m. frustraties, depressies en woongenot van de omgeving.</p> <p>(4) Geluid: laagfrequent geluid,</p> | <p>(1) Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en verschilt per individu. Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van</p>                                                                                    | Ja. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>gezondheidseffecten niet te overzien door weinig kennis. Wel bekend dat windtubines effect hebben op hartvaatstelsel, stofwisseling en mentale gezondheid. Op lange termijn directe negatieve verbinding op gezondheid en verstoorde slaap. Gezondheid is het allerbelangrijkst en daarom geen windturbines aan de rand van Cromvoirt.</p> <p>(5) Natuur: negatieve impact op trek/weide vogels en vleermuizen.</p> | <p>255 meter, zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(2) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(3) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale</p> |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught. Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt. Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden.</p> <p>(4) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> <p>Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit</p> |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten.</p> <p>In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(5) De realisatie van windturbines</p> |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                    |  |
|----------------------------------------------------------------|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                    |  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 28 | <p>Indiener vindt het realiseren van (grote) windturbines een zeer slecht idee in Vught, omdat:</p> <p>(1) Windluw gebied: Vught ligt in het meest wind-luwe gebied van Nederland, dus moeten de turbines nog hoger om rendement te behalen.</p> <p>(2) Stillegging turbines: als er klachten komen over geluid, trilling of andere overlast moeten de de turbines (tijdelijk) stilgezet worden. Waardoor rendement te laag is en alsnog alternatieven moeten komen.</p> <p>(3) Niet met de meute mee: de opgave zelf oplossen met eigen idee en niet snel oplossen met mega molens.</p> <p>(4) Zichtbaarheid turbines: grote turbines van maximaal 255 meter hoog kun je al zien vanaf Eindhoven, Utrecht of Nijmegen. Door de hoogte maar ook de lampjes.</p> <p>(5) Spijt turbines: als men spijt krijgt</p> | <p>(1)<a href="https://www.rvo.nl/sites/default/files/2018/12/Windsnelheid%20per%20gemeente%20SDE%20december%202018.pdf">https://www.rvo.nl/sites/default/files/2018/12/Windsnelheid%20per%20gemeente%20SDE%20december%202018.pdf</a> geeft aan dat dit gebied nog steeds een goede businesscase kan opleveren.</p> <p>(2) De stilstand is dermate laag (in relatie tot de gemiddelde draaiuren) dat de businesscase van een dergelijk windproject daar nauwelijks schade van ondervindt. Bovendien ligt het ook aan het rendement dat gewenst is door ontwikkelende partijen. Hiertoe is een project in lokale handen preferabel omdat hierover nog betere afspraken gemaakt kunnen worden. Dit hangt af van toekomstige partijen als er een concreet project komt.</p> <p>(3) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van</p> | Nee.<br>Het betreft hier bij sommige aspecten wenselijkheid. Andere genoemde aspecten zijn onderzocht, of worden nader onderzocht, zoals ecologie. |  |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>haal je ze niet zomaar weg als gemeente i.v.m. investeringen etc. Waarom niet wachten op technologische verbeteringen en nu al vooruitkijken naar 2050 doelstellingen.</p> <p>(6) Zon op dak: er wordt nog gerekend met oude waardes om rendement te berekenen voor zon op dak.</p> <p>(7) Warmte vraag: waarom de focus op elektrische vraag terwijl de warmtevraag uit 80% bestaat?</p> <p>(8) Zon op openbare plekken: is hier al over nagedacht om op andere daken zoals sportclubs, of op geluidswallen voor de trein etc.?</p> <p>(9) Kosten kabels energie infra: impact natuur en landschap en kosten voor kabels naar schakelstation.</p> <p>(10) Waarom niet lokaal: waarom wordt de energieopbrengst niet lokaal gebruikt maar op het landelijke net? Waarom niet lokaal opwekken en lokaal gebruiken door opslag? Ook geen netcongestie hierdoor.</p> <p>(11) Weide- en trekvogels: dat gaat niet goed samen met turbines, al helemaal niet met het onlangs ondertekende Weidevolgelsconvenant.</p> <p>(12) Gezondheid en anders gevolgen: door gezondheidsklachten (lichaamlijk en psychisch) kan de waarde van de onroerende zaken omlaag gaan. Of mensen vertrekken uit het dorp en</p> | <p>grootschalige opwek met windturbines en zonnenvelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p> <p>(4) Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter, zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat. Het is zeer onwaarschijnlijk dat de turbines zichtbaar zijn vanuit deze genoemde plaatsen.</p> <p>(5) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnenvelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie. In het Programma wordt niet gekeken naar 2050, alleen tot 2030.</p> <p>(6) Er wordt gerekend met beschikbaar dakoppervlak dat ook effectief ingezet kan worden waarbij energie op woonhuizen als compensatie voor de energievraag bij warmte wordt gezien. In de Regionale Energie Strategie geldt dat vanaf 15 KWp het vermogen voor grootschalig enigszins mee gaat tellen. Welk type paneel er gekozen</p> |  |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>uiteindelijk de beschikbare voorzieningen nog verder achteruit gaan.</p> <p>Verzoek: heroverweging alternatieve duurzame energiebronnen.</p> | <p>wordt is vrij. Afhankelijk van het percentage initiatiefnemers dat zich daadwerkelijk gaat aansluiten voor 2030 zal dit vermogen van de uiteindelijk opgave worden afgetrokken, niet andersom. Zon op dak is op dit moment niet voldoende om de opgave grootschalig op te vangen.</p> <p>(7) Terecht punt: De warmtevraag kan een gigantische extra hoeveelheid grootschalige energie met zich mee brengen. Dit is tot 2030 nog niet meegenomen. In de warmte transitie worden wijkplannen uitgewerkt die in beeld brengen wat de warmtevraag (en oplossing) per wijk gaat zijn. De nieuwe Wet collectieve warmte (2025) geeft hierin de kaders aan.</p> <p>(8) Over de alternatieve plekken die worden genoemd is nagedacht. Er is een onderzoek bezig met MKB Vught naar potentie van grote (bedrijfs)daken om daarmee zonne-energie op te wekken.</p> <p>(9) Voor de aanleg van een park is altijd een vergunning benodigd. Deze aspecten worden hierin meegenomen.</p> <p>(10) Het is de bedoeling om de energieopbrengst lokaal te gebruiken. Ook in combinatie met</p> |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>opslag. Een aansluiting op het net is (vooralsnog) verplicht. Afhankelijk van de lokale behoefte en de opbrengst is rechtstreekse afname eventueel mogelijk. Bij grootschalige energieopwekking sluit de opgewekte hoeveelheid energie meestal niet aan bij de lokale vraag. Daarom is het efficiënter om bij grootschalige opwek aan het net te leveren. Per locatie kan onderzocht worden of een deel van de opwek lokaal aan het net wordt geleverd en afgenomen.</p> <p>(11) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>Het kan zijn dat uit vervolgonderzoek blijkt dat turbines (deels) niet samengaan met het Weidevogelconvenant. In dat geval vervalt (deels) het betreffende zoekgebied.</p> |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>(12) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                         |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 29 | <p>Indieners hebben voornamelijk zorgen over effect van zoekgebied wind 1:</p> <p>(1) Doelredenering voor wind projecten op een niet geschikte locatie. Vraag aan de gemeenteraad om actief nieuwe initiatieven voor duurzame opwekking te laten onderzoeken.</p> <p>(2) Grootschalige energieopwekking is een industriële activiteit die niet past in voorgestelde zoekgebieden 1 en 2.</p> <p>(3) Momenteel ligt er een ontwerpbesluit windturbines ter behandeling op nationaal niveau. Dit besluit heeft een sterk effect op de geluid-, afstand- en slagschaduwnormen die in de MER worden getoetst. Verzoek is om een update van deze MER te laten uitvoeren op basis van deze criteria en deze niet pas te toetsen bij een concreet project van een commerciële partij.</p> <p>(4) Natuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Landgoed de Hooge Bank: ligt in zoekgebied 1. Stiltegebied, waardoor grote diversiteit aan fauna is ontstaan.</li> <li>- Het Drongelens Kanaal maakt deel uit van Natura 2000 gebied Vlijmens Ven, Moerputten &amp; Bossche Broek. Het kanaalgebied is aangewezen ter bescherming van de habitatrichtlijnsoorten Pimpernelblauwtje en Donker pimpernelblauwtje. Bouwen in of bij</li> </ul> | <p>1) In Regionaal Energiestrategie verband zijn de zoekgebieden opgesteld en daarna lokaal door de gemeenteraad vastgesteld.</p> <p>2) Dit is een mening.</p> <p>3) Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen, alsook geluidsnormen. Op het moment dat die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen de geldende normen op dat moment meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt, wordt in het raadsadvies voor de keuze van vervolgonderzoek van locaties hier al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met toekomstige normen.</p> <p>4) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines</p> | Ja. Ecologie wordt nader onderzocht bij vervolgstappen. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |
|----------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>deze locatie vereist toetsing aan de regels van Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming en Hoofdstuk 3 van de Wnb, dat gaat over soortenbescherming.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Volgens de nationale windmolenrisicokaart van de Vogelbescherming voor vogels geeft het plangebied een 'relatief hoog risico' voor schade aan beschermde vogelpopulaties en kleurt het gebied rood voor broedvogels, wintervogels, ganzen en zwanen.</li> <li>- Voor beschermde zoogdieren moet o.m. een natuurtoets conform het vleermuisprotocol worden uitgevoerd.</li> <li>- Ter bescherming van vlinders, vogels en vleermuizen moeten windmolens hier voorzieningen krijgen waardoor ze stilstaan als er kans is op botsingen. Een veel mindere opbrengst moet dan voor lief worden genomen.</li> <li>- Tenslotte zal het stikstofeffect op dit Natura2000-gebied van met name de bouw van windmolens berekend moeten worden. Bij alle toetsen moet gekeken worden naar de cumulatieve effecten van andere plannen en projecten, zoals andere windmolens en woningen in de buurt, op Heusdens grondgebied. De PlanMER is slechts uitgevoerd op de gemeentegrens van Vught, terwijl de gevolgen hiervan</li> </ul> | <p>en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            | <p>gemeentegrens-overstijgend zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- De gronden langs het kanaal hebben de bestemming Bos en (deels) ecologische verbindingszone. Aanlegwerken zijn hier verboden.</li> <li>- Het agrarisch gebied in het noordelijk deel van 'Wind 1' heeft de bestemming Agrarisch met landschapswaarden/ cultuurhistorisch waardevol gebied. Hier is behoud, herstellen/of duurzame ontwikkeling van het open landschappelijke karakter, van ecologische en landschappelijke waarden en bescherming en instandhouding van het cultuurhistorisch waardevolle gebied verplicht. En is ook vastgelegd in het beeldkwaliteitsplan dat opgesteld is voor de ontwikkeling van Landgoed de Hooze Bank. Hoger dan 15m mag hier niet gebouwd worden.</li> </ul> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 30 | <p>Indiener heeft ernstige bezorgdheid over realiseren van (immense) windtubines, hier enkele bezwaren en zorgen:</p> <p>(1) Invloed gezondheid: zorgen over locatie dichtbij Cromvoirt voor zichzelf en kinderen. Constant zoemen of zwiepen, vooral tijdens nachturen. Nieuwsberichten huisartsen zieke mensen baart zorgen. Heeft de gemeente voldoende bewijs dat het geen overlast geeft en binnen de</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>(1) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> | <p>Ja, toevoeging dat grootschalig zon op dak van de opgave zon en/of wind op land wordt afgetrokken. Ook wordt vervolgonderzoek gedaan op geluid.</p> | <p>Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>acceptabele grenzen blijft? Inwoner haalt artikel RIVM aan over relatie tussen geluidsniveau van windturbine en hinder.</p> <p>(2) Invloed woningwaarde: Impact van plannen op waarde en verkoopbaarheid woning (TNO 8% waardeverlies straal van 1 kilometer tussen windturbine en woning).</p> <p>(3) Investeerders en grondeigenaren verdienen fors en inwoners niet: verwachten dat gemeente eerst opkomt voor inwoners en geen schade/hinder ondervinden zonder royale compensatie.</p> <p>(4) Haalbaarheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Hanteren van oude normen van afstand woning-turbine, met de nieuwe normen groot deel opties niet meer haalbaar.</li> <li>- Er zijn twee windturbines ingetekend bij de golfbaan. Net veel geïnvesteerd en golf is een stiltesport. Ook geen overeenstemming met golfbaan.</li> <li>- Als daar geen turbines komen is er veel versnippering, het clusteren van turbines is gewenst i.v.m. o.a. kosten delen infra.</li> </ul> <p>(5) Impact op eco-toerisme: de golfbaan staat ook bekend om zijn mooi landschap en ligt dichtbij Natura2000 gebieden. Mooie plek voor toerisme. Windturbines hebben een negatieve</p> | <p>Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten.</p> <p>In het PlanMER zijn de</p> |  | <p>rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt benoemd dat wordt ingezet op grootschalig zon op dak.</p> |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>invloed op toerisme.</p> <p>(6) Tekort aan woningen: er zijn ruimtelijke beperking en belemmeringen die gepaard gaan met turbines en de ontwikkeling van nieuwe woningen (in een markt waar woningen nodig zijn).</p> <p>(7) Wijze van communicatie: geen rechtstreekse communicatie met inwoners waar de turbines dichtbij de woning staan ingetekend. Ook is er geen eenduidige informatie over de hoeveelheid turbines en locaties, dit verandert iedere keer. Ook weinig tijd tussen inloopbijeenkomst en deadline zienswijze. Inwoners willen meer betrokken en geïnformeerd worden. Belangen inwoners op de eerste plek, opbrengsten terug laten vloeien naar inwoners en inwoners die overlast ervaren compenseren.</p> <p>(8) Op zoek naar minder invasieve alternatieven zoals zon op dak.</p> | <p>gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(2) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(3) Als er windturbines worden gebouwd, worden omwonenden financieel gecompenseerd. Dat zal wel binnen bepaalde kaders zijn, o.a. afstand tot de windturbine. Overigens is het de bedoeling in het kader van lokaal eigendom dat de gehele gemeenschap profiteert van de winst van een zonne- of windpark.</p> <p>(4)</p> <p>- Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen, alsook</p> |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>geluidsnormen. Op het moment dat die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen de geldende normen op dat moment meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt, wordt in het raadsadvies voor de keuze van vervolgonderzoek van locaties hier al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met toekomstige normen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- In de zoekgebieden die zijn gemarkeerd wordt gekeken naar de technische mogelijkheden. Dit zegt nog niks over de uiteindelijke locatie waar een eventueel project wordt gerealiseerd. Uw opmerking gaat hierbij niet op. Initiatieven worden vanuit de lokale gemeenschap breed (lokaalbedrijfsleven, inwoners energie-coöperaties en de overheid) verwacht.</li> <li>- De wens vanuit de provincie is om geen solitaire windturbines te realiseren en dus de turbines te</li> </ul> |  |  |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>clusteren. Samenwerking met buurgemeenten is gewenst om een cluster te creëren dichtbij de gemeentegrens. Er zijn nog geen concrete initiatieven hiertoe. Bij de keuze voor dit zoekgebied zal dit wel voor de hand liggen in goed overleg met de buurgemeente.</p> <p>(5) De recreatie in Vught richt zich nu vooral op dagjesmensen voor wellness, de IJzeren Man en de golfbaan. De effecten van de komst van windturbines zullen op deze activiteiten beperkt van invloed zijn. Als er een concreet plan komt zal dit volgens het Programma onderdeel moeten zijn van het totaalpakket van de ontwikkeling (immers nemen we naast energie ook recreatie, transitie landbouw en natuur mee).</p> <p>(6) De komst van deze energieopwekkers is afgestemd met de groeigebieden voor woningbouw voor Vught de komende jaren (beleidsmatig). Uw zienswijze heeft daarom geen betrekking op voorliggende Programma.</p> <p>(7) De zoekgebieden en locaties die zijn aangegeven op de visualisaties, zijn enkel technische mogelijkheden voor turbines en zonnenvelden. Pas in de projectfase worden de directe omwonenden geïnformeerd en</p> |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>betrokken.</p> <p>In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p> <p>Tijdens het PlanMER onderzoek en het opstellen van het Programma is er geen onderscheid gemaakt en ook geen aandacht besteed aan financiële compensatie van omwonenden. Bij vervolgstappen kan hier rekening mee worden gehouden en eventueel onderscheid in worden gemaakt. Als er windturbines worden gebouwd, worden omwonenden financieel gecompenseerd. Dat zal wel binnen bepaalde kaders zijn, o.a. de afstand tot de windturbine. Overigens is het de bedoeling in het kader van lokaal eigendom dat de gehele gemeenschap profiteert van de winst van een zonne- of windpark.</p> <p>(8) We zetten in op zon op dak, wat er op dak kan worden opgewekt wordt afgehaald van de opgave zon of wind op land.</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |    |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 31 | <p>Indiener heeft voornamelijke zorgen over:</p> <p>(1) Te makkelijk voorbij gegaan aan belang golfbaan (voornamelijk belang gemeente hosten grote internationale golf evenementen).</p> <p>(2) Geluidsverstoring op de stille baan.</p> <p>(3) Horizonvervuiling (zowel wind als zonnevelden) - oneveredige schade aan het unieke karakter van de golfbaan.</p> <p>Het verzoek: is derhalve om aan de hand van deze zienswijze het concept aan te passen, zodanig dat tegemoet gekomen wordt aan de wensen van cliënte door een eventueel zoekgebied voor wind en zon op grote afstand van golfbaan Bernardus te projecteren. De uitkomst dient te zijn dat golfbaan Bernardus op generlei wijze de negatieve gevolgen ervaart van de plaatsing van een winturbine en/of zonneveld.</p> | <p>(1) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(2) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht.</p> <p>(3) Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en verschilt per individu.</p> | Ja | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 32 | <p>Indiener heeft zorgen en bezwaren:</p> <p>(1) Windturbines zijn snelle oplossingen, zon op dak in combinatie met waterstof en kernenergie zijn de oplossing voor NL.</p> <p>(2) Er wordt geen rekening gehouden met de nieuwe afstandsnormen (350 meter - minstens 510 meter).</p> <p>(3) In het algemeen houden de voorliggende varianten van ongekeerde schaal turbines onvoldoende rekening met de belangen van omwonende.</p> <p>(4) Blootstelling geluid en slagschaduw kunnen leiden tot ernstige slaapstoornissen, stress, hoofdpijn en hart- en vaatziekten.</p> <p>(5) De normen voor geluid zijn niet voldoende. Het gaat vooral om laag frequent geluid en infra geluid.</p> <p>(6) Dichtbij weidevogelgebied en Natura2000 is zeer ongewenst.</p> | <p>(1) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnevelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p> <p>(2) Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen, alsook geluidsnormen. Op het moment dat die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen deze normen meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt, wordt hier in het raadsadvies voor de keuze voor vervolgonderzoek van locaties al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met toekomstige normen.</p> <p>(3) In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden. In de projectfase worden</p> | Ja, toevoeging dat grootschalig zon op dak van de opgave zon en/of wind op land wordt afgetrokken. Ook wordt vervolgonderzoek gedaan op geluid. | <p>Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid en ecologie nader worden onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt benoemd dat wordt ingezet op grootschalig zon op dak.</p> |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>(vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p> <p>(4) Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan</p> |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>Zoals al aangegeven in het Programma en PlanMER kunnen windturbines teruggeschakeld worden naar 0 uur. Bij een blootstellingsduur van maximaal 20 minuten slagschaduw per jaar, is slagschaduw zodanig beperkt dat de kans op het ontstaan van hinder tot een minimum beperkt is.</p> <p>(5) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet</p> |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(6) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>Er is gekeken naar haalbaarheid en ondanks dat grootschalige opwek van energie dichtbij een Natura2000 gebied nadelige effecten kan hebben, is het voor energie-opwek zeer geschikt.</p> |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                       |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                              |                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend</p> | <p>ZW PGOV 33</p> | <p>Indiener heeft zorgen over:</p> <p>(1) Geluid: zoemen en zwiepen, vooral 's nachts.</p> <p>(2) Gezondheid: krantenberichten huisartsen. Zijn er bewijzen van de gemeente die aangeven dat er een garantie is dat de geluidsimpact binnen de acceptabele grenzen blijven?</p> <p>(3) Invloed woningwaarde: wonen in de nabijheid van windturbine(s) vermindert de waarde van onroerend goed sterk. Dit omdat potentiële kopers niet dichtbij een turbine willen wonen.</p> <p>(4) Slagschaduw: is hinderlijk en kan zorgen voor frustratie, depressie en minder prettige woonomgeving.</p> <p>(5) Gezondheid: er lopen onderzoeken over de gezondheidseffecten van geluiden, trillingen en afstoot plastic door de turbine.</p> <p>(6) Lichtvervuiling: lichtvervuiling door lampjes in een voorheen donker gebied. Heftige visuele lichtflitsen.</p> <p>(7) Verzoek te zoeken naar alternatieve oplossingen die minder invasief zijn.</p> | <p>(1) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(2) Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder</p> | <p>Ja. Geluid wordt nader onderzocht bij vervolgstappen.</p> | <p>In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>treedt over het algemeen op bij hogere geluidniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(3) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen</p> |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(4) Zoals al aangegeven in het Programma en PlanMER kunnen windturbines teruggeschakeld worden naar 0 uur. Bij een blootstellingsduur van maximaal 20 minuten slagschaduw per jaar, is slagschaduw zodanig beperkt dat de kans op het ontstaan van hinder tot een minimum beperkt is.</p> <p>(5) Zie antwoord bij (2) m.b.t. gezondheid en geluid en trillingen.</p> <p>In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                    |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze techniek wordt gebruikt op de bladen van windturbines.</p> <p>(6) De (rode) lichtpuntjes kunnen 's nachts worden uitgeschakeld en gaan in dat geval alleen aan als er vliegverkeer (helikopters) nadert.</p> <p>(7) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnevelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p> <p>Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.</p> |                                                                    |                                                                                                                                                                                       |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 34 | <p>Indiener heeft zorgen over:</p> <p>(1) Gezondheid: er lopen onderzoeken over de gezondheidseffecten van geluiden, trillingen en afstoot plastic door de turbine.</p> <p>(2) Psychologische effecten: turbines kunnen stress veroorzaken.</p> <p>(3) Geluid: zoemen en suizen vooral als de wind richting de huizen staat.</p> <p>(4) Slagschaduw: is hinderlijk en kan</p> | <p>(1) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ja. Geluid en ecologie worden nader onderzocht bij vervolgstappen. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>zorgen voor frustratie, depressie en minder prettige woonomgeving.</p> <p>(5) Lokale fauna: de (grote) turbines kunnen gevaarlijk zijn voor de verschillende vogelsoorten.</p> <p>(6) Natuur: negatieve impact turbines op trek-/weidevogels en vleermuizen.</p> <p>(7) Verzoek te zoeken naar alternatieve oplossingen die minder invasief zijn.</p> | <p>zijn.</p> <p>Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten.</p> |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze techniek wordt gebruikt op de bladen van de windturbines.</p> <p>(2) Zie antwoord bij (1) alinea 1.</p> <p>(3) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet</p> |  |  |
|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(4) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught. Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden.</p> <p>Zoals al aangegeven in het Programma en PlanMER kunnen windturbines teruggeschakeld worden naar 0 uur. Bij een blootstellingsduur van maximaal 20 minuten slagschaduw per jaar, is slagschaduw zodanig beperkt dat de kans op het ontstaan van hinder tot een minimum beperkt is.</p> <p>(5) Zie antwoord bij (6).</p> <p>(6) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>(7) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnenvelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p> |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                    |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                    |                                                                                                                                                                                       |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 35 | <p>Indieners hebben zorgen over:</p> <p>(1) Natuur: het natuurgebied in de Gement is uitgebreid. Wordt nu bewoond door verschillende diersoorten. Windturbines verstoren dit. Het kan niet dat turbines dichtbij Natura2000 gezet kan worden</p> <p>(2) Landschapsvervuiling: zeer zichtbaar in het landschap, verstoort het recreatieve karakter.</p> <p>(3) Geluid: het is een stil gebied, elk geluid (vooral 's nachts) wordt gehoord. Verstoring nachtrust en verstoring voor vee en dierenwelzijn.</p> <p>(4) Licht: Lichtvervuiling door waarschuwingslichten op de turbines.</p> <p>(5) Slagschaduw: niet wenselijk voor mensen maar ook niet voor het vee dat dit agrarisch bedrijf heeft. Is onnatuurlijk en niet gewenst voor vee.</p> <p>(6) Gezondheid: dichtbij turbine geeft medische klachten.</p> <p>Verzoek af te zien van wind 1&amp;2 en zon 1&amp;2.</p> | <p>(1) Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek. Er is gekeken naar haalbaarheid en ondanks dat grootschalige opwek van energie dichtbij een Natura2000 gebied nadelige effecten kan hebben, is het voor energieopwek zeer geschikt.</p> <p>(2) Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en verschilt per individu. Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter, zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel</p> | Ja. Geluid en ecologie worden nader onderzocht bij vervolgstappen. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>(3) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(4) De (rode) lichtpuntjes kunnen 's nachts worden uitgeschakeld en gaan in dat geval alleen aan als er vliegverkeer (helikopters) nadert.</p> <p>(5) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught. Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt. Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden.</p> <p>Er is geen onderzoek bekend waaruit een verband blijkt dat windturbines effect hebben op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Hierbij is nog van belang dat in de uitspraak ABRvS 4 mei 2016 (nr. 201504506/1) de ABRvS – onder verwijzing naar het deskundigenbericht dat in deze procedure was uitgebracht – verder heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is dat slagschaduw van windturbines leidt tot effecten (stress) op paarden.</p> |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                    |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | (6) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                    |                                                                                                                                                                                       |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 36 | <p>Indiener heeft zorgen over:</p> <p>(1) Geluid: zoemen en zwiepen, vooral 's nachts.</p> <p>(2) Gezondheid: krantenberichten huisartsen. Zijn er bewijzen van de gemeente die aangeven dat er een garantie is dat de geluidsimpact binnen de acceptale grenzen blijven?</p> <p>(3) Invloed woningwaarde: wonen in de nabijheid van windturbine(s) vermindert de waarde van onroerend goed sterk. Dit omdat potentiële kopers niet dichtbij een turbine willen wonen.</p> <p>(4) Slagschaduw: is hinderlijk en kan zorgen voor frustratie, depressie en minder prettige woonomgeving.</p> <p>(5) Gezondheid: er lopen onderzoeken over de gezondheidseffecten van geluiden, trillingen en afstoot microplastic door de turbine.</p> <p>(6) Lichtvervuiling: lichtvervuiling door lampjes is een voorheen donker gebied.</p> | (1) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of | Ja. Geluid en ecologie worden nader onderzocht bij vervolgstappen. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>Heftige visuele lichtflitsen.</p> <p>(7) Verzoek te zoeken naar alternatieve oplossingen die minder invasief zijn.</p> | <p>geheel afvalt.</p> <p>(2) Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de</p> |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(3) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(4) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van slagschaduw op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor slagschaduw zijn er niet, althans niet in Vught. Dit wordt verder onderzocht in vervolgonderzoeken bij ontwikkeling. Of er wel of geen hinder voor omwonenden is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met</p> |  |  |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in het geval van ervaren hinder zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt. Slagschaduw mag niet meer bedragen dan 20 minuten per jaar. Daar wordt rekening mee gehouden.</p> <p>Zoals al aangegeven in het Programma en PlanMER kunnen windturbines teruggeschakeld worden naar 0 uur. Bij een blootstellingsduur van maximaal 20 minuten slagschaduw per jaar, is slagschaduw zodanig beperkt dat de kans op het ontstaan van hinder tot een minimum beperkt is.<br/>(5) Zie het antwoord bij (2) m.b.t. geluid en trillingen.</p> <p>In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                    |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze technieken gebruikt worden op de bladen van windturbines.</p> <p>(6) De (rode) lichtpuntjes kunnen 's nachts worden uitgeschakeld en gaan in dat geval alleen aan als er vliegverkeer (helikopters) nadert.</p> <p>(7) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnevelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p> <p>Zonnevelden kunnen beter ingepast worden in het landschap dan windturbines en zijn dus veel minder zichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze nooit zichtbaar zijn, dat is afhankelijk van de plek, hoogte en waar een persoon zich bevindt.</p> |                                                                    |                                                                                                                                                                                       |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 37 | <p>Indiener vermeld het volgende: (weinig vragen, meer een beschrijving/betoog)</p> <p>(1) Nadelige gevolgen voor landschap en ernstige gevolgen gezondheid.</p> <p>(2) Er zijn geen turbines in natuurgebieden in regio dus waarom bij ons dan wel?</p> <p>(3) De windmolens zijn niet passend in het landschap en industrieel qua grootte. Ook ligt er in de zoekgebieden niet het juiste kabelnetwerk.</p> | <p>(1) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ja. Geluid en ecologie worden nader onderzocht bij vervolgstappen. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>(4) Teleurgesteld in de manier waarop de direct betrokkenen zijn geïnformeerd.</p> <p>(5) Vreest overlast en schade, voor woon-/ leefgenot en hebben angst voor effecten gezondheid.</p> <p>(6) Gezondheid: medische onderzoeken en RIVM geeft negatief effect op gezondheid voor omwonenden.</p> <p>(7) De afstand tussen woning en turbine is in andere landen veel groter.</p> <p>(8) Geluid: hinder verstoort woon- en leefgenot, slaaptekort en gezondheidsproblemen. Laagfrequent en infrageluid is storend. Deze onderzoeken zijn gedaan met kleinere molens dan Vught wil neerzetten dus de geluidsoverlast zal nog meer zijn.</p> <p>(9) Kosten: turbines zijn duur en ROI is onduidelijk, er zijn betere alternatieven.</p> <p>(10) Onderschrijft de mening Vereniging van Natuurmonumenten, Brabants Landschap en Brabantse Milieufederatie tegen plaatsing van windturbines in de Natura2000 gebieden, Loonse en Drunense Duinen, Vlijmens Ven.</p> <p>(10) Snapt niet dat Vught zonder essentieel maatschappelijk draagvlak en zonder regionale en landelijke consensus alsnog haar plannen wil doordrukken.</p> <p>(11) Gedeputeerde Staten heeft op 26</p> | <p>van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> <p>(2) Windturbines kunnen in voorkomende gevallen goed ingepast worden in natuurgebieden. Het ligt aan de status van deze natuurgebieden. Zo is natuurwerk brabant nog niet overal natuur, maar meer een beleidslijn of wens. Natura2000 is natuurlijk duidelijk wel natuur. Soms kan er ook natuur gecompenseerd worden of juist versterkt doordat de ontwikkeling van een windpark geld meebrengt om die ontwikkeling mogelijk te maken. Kortom we kijken naar wat er voor Vught past ongeacht wat er in de regio gebeurt. Overigens is in de Kempen ook in natuurnetwerk Brabant een windpark gebouwd en gecompenseerd met goedkeuring van de Commissie mer en de provincie Noord-Brabant. Dit is een voorbeeld van hoe het wel kan.</p> <p>(3) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een</p> |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>maart 2024 j.l. het Natura2000 beheerplan Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek ongewijzigd vastgesteld en windmolens zijn strijdig hiermee.</p> <p>(12) Flora en fauna: het plaatsen van hoge industriële windmolens binnen dit kostbare natuurgebied staat dan ook haaks op het gevoerde groenbeleid. Hoge windmolens tasten open landschap en dieren aan.</p> <p>Verzoek:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Het conceptProgramma grootschalige opwek Vught enkel ter kennisgeving te bezien en voorlopig niet vast te stellen;</li> <li>2. Het college de opdracht te geven de uitkomsten van een nieuwe landelijke politieke visie op de energietransitie af te wachten en het landschappelijk behoud van de waardevolle open gebieden binnen de gemeente te behouden en te verdedigen;</li> <li>3. Verder onderzoek te doen naar (innovatieve) alternatieven en waar mogelijk in het vervolgbeleid te implementeren;</li> <li>4. Diepgaand onderzoek te doen naar de effecten op de gezondheid;</li> <li>5. Geen goedkeuring te geven aan particulier initiatief tot het indienen van aanvragen tot exploitatie van industriële</li> </ol> | <p>gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>Elke grootschalige energieontwikkeling, ongeacht het type zal nieuwe kabelinfrastructuur nodig hebben. Het ontbreken hiervan is geen belemmering voor de komst ervan. Sterker nog, dit is meestal een eis van de netwerkbeheerder om het energiepark efficiënt te kunnen aansluiten.</p> <p>(4) In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden. In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p> <p>(5) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om</p> |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>molens, maar de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid en bescherming jegens de burgers, ook van omliggende gemeenten, ten volle en te allen tijde te behouden;</p> <p>6. Het zich op voorhand verschuilen achter “maatschappelijke krachten die erbij een rol spelen” is fundamenteel onjuist om zich geen rekenschap te geven van de enorme beschadiging van de waarde van woningen die in het gezichtsveld van windmolens komen te staan. Deze beschadiging mag op voorhand door de gemeente niet uitgesloten worden van compensatieplicht.</p> | <p>bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(6) Zie antwoord bij (5).</p> <p>(7) Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen, alsook geluidsnormen. Op het moment dat die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen de geldende normen op dat moment meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt, wordt in het raadsadvies voor de keuze van vervolgonderzoek van locaties hier al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met</p> |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>toekomstige normen.</p> <p>(8) Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de</p> |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>De effecten zijn in het PlanMER onderzocht. Zoals in het PlanMER beschreven zijn de effecten van de 130/130 of 170/170 turbines niet gelijk. Zie ook de tabel in het hoofdstuk Alternatieven, paragraaf Effectbeoordeling alternatieven, onder Samenvattende effectbeoordeling alternatieven.</p> <p>(9) Moderne turbines hebben een zeer hoog rendement aan op te wekken vermogen. Zo zijn recent de windturbines in Den Bosch reeds binnen 2 jaar terugverdiend door hoge energieprijzen. De kosten en dus de Return on investment waar u over spreekt hangt af van het gewenste rendement van de investeerder. Zie hiervoor ook de landelijke plannen voor kostprijs plus en lokaal eigendom en energiegemeenschappen.</p> <p>In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnenvelden. Dat is in lijn met het Nationaal</p> |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                         |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                            |                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p>Programma Regionale Energie Strategie.</p> <p>(10) Er zijn afspraken gemaakt in regionaal verband, waar de gemeenteraad mee heeft ingestemd. Bij het opstellen van de zoekgebieden heeft ook burgerparticipatie plaatsgevonden.</p> <p>(11) Er is gekeken naar haalbaarheid en ondanks dat grootschalige opwek van energie dichtbij een Natura2000 gebied nadelige effecten kan hebben, is het voor energieopwek zeer geschikt.</p> <p>(12) Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek.</p> |                                                            |                                                                                                                                                                                                                                               |
| Over het kaartmateriaal | ZW PGOV 38 | <p>Verzoek toevoegen/aanpassen:</p> <p>(1) Provinciaal en regionaal beleid: in dit kopje ontbreekt het beleid van het waterschap. Ik verzoek u om dit toe te voegen, hiervoor kunt het tekstvoorstel in de bijlage gebruiken.</p> <p>(2) Paragraaf 3.2.3 Zoekgebied wind 4: deze locatie ligt in het beekdal en waterbergingsgebied van de Essche Stroom en is ook zo opgenomen in de Omgevingsvisie. Bij zoekgebied zon 4 wordt het beekdal wel nadrukkelijk genoemd als bijzondere waarde, ik zou dat hier ook graag terugzien.</p> <p>(3) Paragraaf 4.2.2 Relatie met andere</p> | <p>(1) Deze paragraaf is toegevoegd.</p> <p>(2) Tekstueel toegevoegd.</p> <p>(3) Bij vervolgstappen wordt hier rekening mee gehouden.</p> <p>(4) Tekstueel toegevoegd.</p> <p>(5) Bij vervolgstappen wordt hier rekening mee gehouden.</p> <p>(6) Tekstueel toegevoegd.</p> <p>(7) Bij vervolgstappen wordt hier rekening mee gehouden.</p>                                                                                                                                                                                                                              | Ja. In het Programma worden tekstuele toevoegingen gedaan. | <p>Toevoeging beleid van het waterschap in Programma</p> <p>alsook andere benoemde tekstuele toevoegingen, in de door indiener benoemde paragrafen.</p> <p>Andere benoemde aspecten worden meegewogen in afweging tussen de zoekgebieden.</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
|  |  | <p>opgaven: hier wordt gesteld dat zonnevelden en windturbines prima gecombineerd kunnen worden met waterbergingsgebieden. Het koppelen van opgaven en multifunctioneel landgebruik vinden wij ook een belangrijk uitgangspunt. De capaciteit en werking van het waterbergingsgebied mag echter niet worden aangetast. Het vinden van compensatie van afname van waterberging kan in de praktijk lastig zijn.</p> <p>Het waterschap is bezig om in Vught een gesloten stelsel van regionale keringen te realiseren om de bebouwing in Vught te beschermen. Hiervoor hebben wij ook zoekgebieden gedefinieerd. Deze zoekgebieden vallen in ieder geval samen met Zoekgebied wind 4 en hebben mogelijk ook overlap met Zoekgebied 3 Zon. In de verdere uitwerking zouden beide projecten op elkaar moeten worden afgestemd. Dit kan in de tendervoorwaarden worden opgenomen.</p> <p>(4) Gebiedspaspoort Windzoekgebied 1: een deel van dit zoekgebied is waterbergingsgebied.</p> <p>(5) Gebiedspaspoort Windzoekgebied 4: in dit gebied liggen inderdaad regionale keringen én overige keringen. Dit zoekgebied valt samen met het zoekgebied dat het waterschap heeft</p> |  |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
|  |  | <p>aangewezen voor het realiseren van een stelsel van regionale keringen ter bescherming van Vught tegen hoogwater. Mocht deelgebied 4 verder worden uitgewerkt dan zouden wij hier graag samen optrekken om de plannen op elkaar af te stemmen. Dit zoekgebied ligt in het beekdal van de Essche Stroom en is waterbergingsgebied. Op grond van de Omgevingsverordening van de provincie en/of de Waterschapsverordening gelden hiervoor ook compensatie eisen.</p> <p>(6) Gebiedspaspoort Zoekgebied Zon 1: een deel van dit zoekgebied is waterbergingsgebied.</p> <p>(7) Gebiedspaspoort Zoekgebied Zon 3: volgens ons modelinstrumentarium is een deel van dit gebied gevoelig voor overstroming. Het is geen formeel waterbergingsgebied.</p> <p>(8) Gebiedspaspoort Zoekgebied Zon 4: kleine delen van dit zoekgebied zijn waterbergingsgebied, gekoppeld aan de beekdalen. Rond de Zandleij en de Koolvenseloop liggen inrichtingsopgaven ten behoeve van ecologische verbindingszone en/of kader richtlijn water. Hiervoor zijn in de legger van het waterschap zones opgenomen die vrijgehouden moeten worden.</p> |  |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |     |                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 39 | <p>Programma vormt v.w.b. de opstellingen W2A en W2B een directe bedreiging voor de beide eendekooien en de daaraan verbonden, toebehorende en mee samenhangende zaken</p> <p>(1) Cultuur: de eendekooien zijn 400 jaar oude cultuurhistorische objecten gekenmerkt door hoge en bijzondere natuurkwaliteiten.</p> <p>(2) Landschap: turbines in deze polder voegt een negatieve industriële laag toe aan het cultuurlandschap.</p> <p>(3) Vogels: turbines gaan niet samen met weidevogels en tal van andere (trek)vogels. De turbines zullen er uiteindelijk toe leiden dat beide kooien vervallen en verdwijnen.</p> <p>(4) Bij de eendekooien horen paalrechten (Nieuwe Kooi en Oude Kooi). Plaatsing van windturbines binnen het paalrecht is op geen wijze daarmee te rechtvaardigen, los nog van de negatieve effecten van slagschaduw die windturbines buiten het paalrecht teweeg kunnen brengen.</p> <p>(5) In het Programma wordt de Vughtse Gement aangemerkt als een grootschalig landschap. Deze polder is feitelijk een kleinschalig agrarisch cultuurlandschap met natuur en landbouw als meest omvattende en beeldbepalende functies.</p> <p>(6) De effectbeoordeling van de</p> | <p>(1) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(2) Impact op het landschap is meegenomen in het PlanMER onderzoek en het is bekend in hoeverre zonneparken en/of windturbines impact hebben op het landschap. Dat is ook meegenomen in de afweging en het advies waar ontwikkeld kan worden voor de opgave tot 2030. In hoeverre horizonvervuiling wordt ervaren is een politieke aangelegenheid en verschilt per individu. Dat windturbines horizonvervuiling zijn, is een mening en politiek geladen. Windmolens met een tiphoogte van 255 meter, zullen op veel plekken zichtbaar zijn, maar niet in heel Vught. Dat is afhankelijk van de zichtlijnen op het punt waar iemand staat.</p> <p>(3) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen</p> | Ja. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>opstellingen W2A en W2B zijn dan ook veel te rooskleurig beoordeeld t.a.v. Landschap en Cultuurhistorie.</p> <p>(7) De term 'veenkolonie' die in het Programma wordt gebruikt is onterecht en misleidend. De Vughtse Gement heeft geen historie van veen- en/of turfwinning met een daarbij horend landschap.</p> | <p>van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>Ook naar eenden die aanwezig kunnen zijn op en rond de Gement is onderzoek gedaan. In de ecologische risicoanalyse is hier het volgende over opgenomen: "Voor windenergie geldt dat sprake kan zijn van zowel eenden die tegen de windturbines aanvliegen als mogelijke verstoring van de eendenkooi en/of omliggend foerageergebied. Voor eenden (buiten het broedseizoen) wordt een verstoringafstand van 200 meter aangehouden (zie Bijlage IV). Binnen zoekgebied 2 zijn de verschillende indicatieve opstellingsvarianten onderscheidend van elkaar. Zo zijn de indicatieve windturbines van variant 130/130 nabij de eendenkooien gesitueerd (&lt;200 meter). De effecten van deze variant op de eendenkooi(en) kunnen aanzienlijk zijn. Variant 170/170 is op ca. 1 kilometer gesitueerd ten opzichte van de eendenkooi(en). Dit is ruim buiten de verstoringafstand.</p> |  |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>De effecten van deze variant op de eendenkooien worden derhalve beperkt ingeschat."</p> <p>Bij een concreet plan zal er rekening moeten worden gehouden met beperkende factoren voor de plaatsing in dit gebied zoals een eendenkooi.</p> <p>(4) Aanpalingsrecht is in de ecologische risicoanalyse benoemd en beschreven. Ter bescherming van de eendenkooien zijn regels in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen (zie artikel 11.86 Bal). Het afpalingsrecht is een oud zakelijk recht. Het geeft de kooiker (eigenaar van de eendenkooi) het recht om een vastgesteld gebied rondom de eendenkooi af te bakenen (afpalingskring). Als er op 31 maart 1977 een afpalingsrecht gold op een eendenkooi, dan mag niemand binnen de afpalingskring van die eendenkooi activiteiten verrichten die onrust (kunnen) veroorzaken bij eenden binnen de afpalingskring (artikel 8.5 van de Omgevingswet). Behalve als het de kooiker is of iemand die toestemming heeft van de kooiker. Initiatiefnemer zal rekening moeten houden met het geldende paalrecht.</p> |  |  |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                       |                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>(5) We houden de beschrijving zoals uit beleid en kaarten blijkt aan.</p> <p>(6) De beoordeling vindt plaats ten opzichte van andere locaties.</p> <p>(7) De gegevens uit het PlanMER zijn leidend en komen uit bestaande beleidskaders en plannen. De indicatie van het landschap valt in deze categorie.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                       |                                                                                                                                                                      |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 40 | <p>Indiener heeft zorgen over:</p> <p>(1) Met betrekking tot PlanMER/zoekgebied 1 is geen overleg geweest of rekening gehouden met de bewoners en natuur in de aangrenzende gebieden in de gemeente Heusden. Wij vragen ons af, waarom deze manier van werken? Als voorbeeld noemen wij dat sommige bestaande huizen op een bepaalde kaart niet eens zijn ingetekend.</p> <p>(2) Er wordt gerekend met achterhaalde voorwaarden (geluid, afstand, slagschaduw), kijk naar "ontwerpbesluit windturbines".</p> <p>(3) Is er ook gekeken naar en in overeenstemming gebracht met het bestemmingsplan Buitengebied Heusden?</p> <p>(4) De gemeente Heusden heeft ook zoekgebieden en plannen die kunnen leiden tot windturbines in hetzelfde gebied. Hoe zit het dan met de cumulatieve geluidsbelasting en andere</p> | <p>(1) De buurgemeenten Boxtel, Sint-Michielsgestel en Den Bosch zijn betrokken bij het vormgeven van de zoekgebieden. Dit is namelijk gedaan met regionale samenwerking binnen de Regionale Energie Strategie. Gemeente Heusden ligt in een andere regio. Overigens is het zoeken en vormgeven van zoekgebieden een gemeentelijke aangelegenheid, evenals het onderzoeken daarvan. Pas wanneer vervolgstappen worden gezet, zoals het verder onderzoeken van een zoekgebied voor een project (ontwikkeling in een gebied), worden belanghebbenden intensief betrokken.</p> <p>Als dit permanente woningen zijn en ook zo zijn erkend door de formele instanties, dan dienen deze woningen meegenomen te worden in het onderzoek. Als dat niet is</p> | Ja. Geluid wordt nader onderzocht bij vervolgstappen. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>cumulatieve aspecten? De vraag is overigens of de plannen van Vught de plannen van Heusden niet zullen beïnvloeden of zelfs blokkeren of andersom.</p> <p>(5) Wordt de afstand van 510 meter aangehouden tot de woningen in Heusden?</p> <p>(6) De berekening van slagschaduw is voor woningen in ons gebied niet compleet.</p> | <p>gedaan, dan wordt dat alsnog gedaan. Dan zullen deze woningen als gevoelig object aangemerkt worden en hierop wordt het PlanMER opnieuw bekeken en in het Programma opgenomen indien dat van invloed is.</p> <p>(2) Bij planvormning worden de meest actuele voorwaarden meegenomen. Het bureau dat deze onderzoeken heeft gedaan is op de hoogte van de laatste wet- en regelgeving. Wij kunnen uw opmerking daarom niet plaatsen.</p> <p>(3) Er is overleg geweest met ambtenaren van de gemeente Heusden.</p> <p>(4) Er zijn gesprekken voor eventuele samenwerking met de gemeente Heusden.</p> <p>(5) Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen, alsook geluidsnormen. Op het moment dat die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen de geldende normen op dat moment meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt,</p> |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>wordt in het raadsadvies voor de keuze van vervolgonderzoek van locaties hier al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met toekomstige normen.</p> <p>(6) De berekeningen zijn nu indicatief berekend. Bij een specifiek project zal er met exacte locaties worden gemeten en worden beoordeeld. In de planMER is dat nu niet het geval omdat de locaties van de berekende modellen alleen indicatief zijn en geen echte locaties laten zien.</p> |                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 41 | <p>Indiener heeft een aantal opmerkingen over stuk:</p> <p>(1) (cultuur) Landschappelijke verbetering: vooral wind 4. dit is een oud cultuurhistorisch landschap. Windturbines hebben een grote (landschappelijke, cultuurhistrosche en ecologische) impact. De financiële opbrengsten van de turbine moeten terugstromen ter versterking van de waarden in het gebied!</p> <p>(2) Geluid: ga verder dan de wettelijke geluidsnormen om de leefkwaliteit te garanderen.</p> <p>(3) Waarom heeft u vanaf de start niet al de (in)directe omwonenden actief</p> | <p>(1) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We</p>                                                                       | Ja, toevoeging dat grootschalig zon op dak van de opgave zon en/of wind op land wordt afgetrokken. Geluid wordt nader onderzocht. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. In het Programma is bij paragraaf 1.1 benoemd dat wordt ingezet op grootschalig zon op dak. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>benaderd voor een gesprek?</p> <p>(4) Graag trekken we samen op als er nieuwe infra wordt aangelegd voor de turbines. De infra (wegen?) is verouderd en ook de internet infra, dit kan gecombineerd vernieuwd worden.</p> <p>(5) Als inwoners willen we meeselecteren in de tenderprocedure en mee beslissen voor zeker 1/3 van de stemming.</p> <p>(6) Financiële participatie: onderscheid maken tussen directe omwonenden, indirecte omwonenden en inwoners van Vught en directe omliggende gemeenten. Een directe omwonende heeft in onze ogen een voorkeurspositie op twee elementen: voorrang in participatie (eerste recht) en een hoger rendement/ vergoeding voor haar financiële participatie. Dit kan in de vorm van euro's maar ook in de vorm van kilowatturen.</p> <p>(7) Zon op dak benutten: meer ruimte voor zon op monumenten (inwoners willen wel maar beleid houdt het tegen), en een actievere rol innemen als gemeente en zon op dak makkelijker te maken voor inwoners. Aanbeveling: inwoners ontlasten en pro actief benaderen.</p> <p>Extra verzoek: in gesprek over rol in</p> | <p>streven naar 100% lokaal eigendom.</p> <p>(2) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> <p>(3) In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden.</p> <p>(4) Er wordt gekeken naar integrale ontwikkeling.</p> <p>(5) De tenderprocedure wordt zorgvuldig voorbereid en hierin is er ruimte voor lokaal maatwerk. We zien liever dat inwoners uit het gebied zelf actief deel gaan nemen in plaats van meeselecteren. De keuze voor een partij is een taak van de overheid die deze publiekrechtelijke rol moet vervullen in alle objectiviteit om belangenverstrengeling en juridische dwalingen te voorkomen. Bovendien is de gemeente aansprakelijk voor de</p> |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                     |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            | latere fase in tender selectie potentiële partijen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | proceduregang in wettelijke zin. Wat u voorstelt is dus niet mogelijk.<br>(6) In de vervolgstappen wordt gekeken of en hoe dit mogelijk is en of dit politiek wenselijk is.<br>(7) Hier wordt al aan gewerkt en onder bepaalde voorwaarden kunnen zonnepanelen op monumenten gelegd worden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                     |                                                                                                                                                                                       |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 42 | <p>Indiener heeft diepgevoelde bezorgdheid, over:</p> <p>(1) Gezondheid: brommend geluid is slecht voor de gezondheid, gemeente voldoet niet aan zorgplicht, ook zorg voor chronische psychologische stress en hoofdpijn.</p> <p>(2) Wetenschappelijk onderbouwd: Er wordt echter niet aangegeven welk wetenschappelijk onderzoek uitwijst dat wij (binnen een straal van hemelsbreed 1 kilometer) geen risico op gezondheidsklachten hoeven te vrezen en met welke methode dit onderzoek is uitgevoerd zodat ik kan beoordelen of het voor onze situatie ook representatief is. De stelling dat het te verwachten geluid binnen een norm blijft geeft geen enkele garantie op bescherming tegen evenzo te verwachten negatieve effecten op de fysieke en mentale gezondheid van omwonenden.</p> | <p>(1) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn. Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en</p> | Ja, geluid en ecologie worden nader onderzocht in vervolgonderzoek. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, alsook geluid. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                        |                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            | <p>Geen vragen, maar mededeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Landschapsvervuiling.</li> <li>- Woning devaluatie.</li> <li>- Slagschaduw op zonnige dagen kan leiden tot depressie.</li> <li>- Trillingen en afstoot van plastic deeltje (moet nog onderzocht worden).</li> <li>- Sterfte vogels door botsing bladen.</li> <li>- Lichtvervuiling 's nachts is nadelig voor dieren.</li> <li>- Verhoging risico's afbreken bladen turbine.</li> </ul> | <p>angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(2) Zie antwoord bij (1).</p> |                                                        |                                                                                                                                                                      |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 43 | <p>Indiener heeft een aantal opmerkingen over stuk:</p> <p>(1) Landschappelijke verbetering: vooral wind 4. Dit is een oud cultuurhistorisch landschap. Windturbines hebben een grote (landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische) impact. De financiële</p>                                                                                                                                                                                                | <p>(1) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ja, geluid wordt nader onderzocht in vervolgonderzoek. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>opbrengsten van de turbine moeten terugstromen ter versterking van de waarden in het gebied!</p> <p>(2) Geluid: ga verder dan de wettelijke geluidsnormen om de leefkwaliteit te garanderen.</p> <p>(3) Waarom heeft u vanaf de start niet al de (in)directe omwonenden actief benaderd voor een gesprek?</p> <p>(4) Graag trekken we samen op als er nieuwe infra wordt aangelegd voor de turbines. De infra (wegen?) is verouderd en ook de internet infra, dit kan gecombineerd vernieuwd worden.</p> <p>(5) Als inwoners willen we mee selecteren in de tenderprocedure en mee beslissen voor zeker 1/3 van de stemming.</p> <p>(6) Financiële participatie: onderscheid maken tussen directe omwonenden, indirecte omwonenden en inwoners van Vught en directe omliggende gemeenten. Een directe omwonende heeft in onze ogen een voorkeurspositie op twee elementen: voorrang in participatie (eerste recht) en een hoger rendement/ vergoeding voor financiële participatie.</p> <p>(7) Bedrijfsvoering: boer is bezorgd over het aantal weidegang uren van zijn koeien als er turbines worden gerealiseerd?</p> <p>(8) Bedrijfsvoering: door de komst van</p> | <p>In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p> <p>(2) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> <p>(3) In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden.</p> <p>(4) Er wordt gekeken naar integrale ontwikkeling.</p> <p>(5) De tenderprocedure wordt zorgvuldig voorbereid en hierin is er ruimte voor lokaal maatwerk. We zien liever dat inwoners uit het gebied zelf actief deel gaan nemen in plaats van meeselecteren. De</p> |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>turbines is er minder ruimte voor biologische landbouw (doelstelling Noord-Brabant). Ook weet indieneer niet wat de invloed is van de komst van een turbine op de biologische status.</p> <p>(9) Bedrijfsvoering: is er bekend wat voor impact de windmolens (kunnen) hebben op het gedrag van de koeien? Wij denken dat dit het graasgedrag van de kudde negatief beïnvloed waardoor we de koe niet volledig in haar kracht kunnen zetten.</p> <p>(10) Vanuit weidegangsprincipe lopen onze koeien vrij van weide naar de stal en terug. Het realiseren van turbines en infrastructuur kan leiden tot het beïnvloeden van die processen. Graag gaan we daarover in gesprek om dat op voorhand te kunnen voorkomen of zelfs kansen te kunnen realiseren.</p> <p>(11) Hierdoor rijzen er vragen bij ons en maken we ons zorgen;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wat gebeurt er als we deze grond (deels) niet meer kunnen gebruiken?</li> <li>- Hoeveel grond wordt onbruikbaar en komen er eisen te liggen voor het gebruik van omliggende gronden?</li> <li>- Hoe kunnen we de delving van ruwvoer opvangen of afzet van mest en welke kosten brengt dit met zich mee?</li> <li>- Hoe gaan onze logistieke processen verlopen en hoe beïnvloeden die elkaar?</li> </ul> | <p>keuze voor een partij is een taak van de overheid die deze publiekrechtelijk rol moet vervullen in alle objectiviteit om belangenverstrengeling en juridische dwalingen te voorkomen. Bovendien is de gemeente aansprakelijk voor de proceduregang in wettelijke zin. Wat u voorstelt is dus niet mogelijk.</p> <p>(6) In de vervolgstappen wordt gekeken of en hoe dit mogelijk is en of dit politiek wenselijk is.</p> <p>(7) Er is geen onderzoek bekend waaruit een verband blijkt dat windturbines effect hebben op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Hierbij is nog van belang dat in de uitspraak ABRvS 4 mei 2016 (nr. 201504506/1) de ABRvS – onder verwijzing naar het deskundigenbericht dat in deze procedure was uitgebracht – verder heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is dat geluid van windturbines leidt tot effecten (stress) op paarden.</p> <p>(8) Het klopt dat elke ontwikkeling, of het nou een windmolen, zonnepark of anderzijds is, ruimte inneemt en andere dingen misschien minder kunnen. Wel is</p> |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>- Zien we invloed van de turbines op het welzijn van de koeien met relevante gevolgen in melk- en vleesproductie of zelfs vruchtbaarheid?</p> <p>(12) Zon op dak benutten: meer ruimte voor zon op monumenten (inwoners willen wel maar beleid houdt het tegen), en een actievere rol innemen als gemeente en zon op dak makkelijker te maken voor inwoners, ontlasten en pro actief benaderen.</p> <p>Extra verzoek: in gesprek over rol in latere fase in tender selectie potentiële partijen.</p> | <p>het zo dat windturbines veel minder ruimte innemen dan zonneparken. De impact van windturbines op het aantal hectare bodem dat beschikbaar is voor landbouw is klein. De gemeente Vught is van mening dat biologische landbouw en windturbines samen kunnen gaan. Zonnepanelen en biologische landbouw gaan minder goed samen dan windturbines en biologische landbouw, omdat zonnepanelen meer ruimte innemen dan windturbines. Zonneparken en/of windturbines kunnen alsnog goed gecombineerd worden met (biologische) landbouw als er goede samenwerking is en afspraken worden gemaakt.</p> <p>(9) Zie antwoord bij (7).</p> <p>(10) Er is geen onderzoek bekend waaruit een verband blijkt dat windturbines effect hebben op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Hierbij is nog van belang dat in de uitspraak ABRvS 4 mei 2016 (nr. 201504506/1) de ABRvS – onder verwijzing naar het deskundigenbericht dat in deze procedure was uitgebracht – verder heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is dat geluid van</p> |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>windturbines leidt tot effecten (stress) op vee. Uw voorstel lijkt ons een positieve in de zin dat dit onderdeel kan zijn van een projectplan waarbij dit besproken en onderzocht wordt. Wij denken dat hier kansen liggen voor lokale partijen.</p> <p>(11)</p> <p>- Een vorm van Agri-Pv is de combinatie met grasland. Er is dan ook sprake van meervoudig landgebruik. Ook deze ontwikkeling is in volle gang. Per locatie moet bekeken worden of er kansen zijn voor het opwekken van zonne-energie op grasproductieland van de melkveehouderij. Het in stand houden van de landbouwactiviteit is het uitgangspunt bij een dergelijk project.</p> <p>- Een deel van de opbrengst zal uit zonne-energie kunnen komen en een deel uit de melkveehouderij. Het is per locatie en bedrijf die deze vorm van Agri-pv zou willen toepassen maatwerk om te bepalen om hoeveel grond het gaat dat (ook) voor opwek van zonne-energie gebruikt kan worden. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden staan in het Programma en worden verder in de</p> |  |  |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                            |            |                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                        |                                                                      |
|----------------------------|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
|                            |            |                                                                                                           | <p>tendervoorwaarden uitgewerkt. We gaan graag met u in gesprek hoe we dat het beste kunnen vormgeven.</p> <p>- Voor een windpark is dat 19 ton per hectare (windturbine gebruikt circa 1 hectare. Grondvergoeding ligt rond de €25.000-€40.000 per jaar voor 1 turbine voor de grondeigenaar. Als we stellen dat ruwvoer €250 per ton moet kosten (inkoop) is dat circa €5.000 per hectare (dit is overal maximaal meegerekend. De eigenaar houdt dan nog steeds, ook bij de lage tarieven, €20.000 per jaar over om zelf extra ruwvoer in te kopen (of dit geld te gebruiken voor andere zaken).</p> <p>- Bij zowel een windpark als een zonnepark zal enkel in de aanlegfase sprake zijn van enige overlast (bouwverkeer). Daarna zal er gedurende 25 jaar enkel bezoek zijn van een onderhoudsvoertuig een paar keer per jaar. Verder zal er geen activiteit zijn op het terrein.</p> <p>- Zie het antwoord bij (7).</p> <p>(12) Hier wordt al aan gewerkt en onder bepaalde voorwaarden kunnen zonnepanelen op monumenten gelegd worden.</p> |                                                        |                                                                      |
| Algemeen, over onderwerpen | ZW PGOV 44 | <p>Indiener heeft een aantal vragen (woonachtig is Vlijmen):</p> <p>(1) Waarom niet betrokken door de</p> | (1) In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Ja, geluid wordt nader onderzocht in vervolgonderzoek. | Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met |

|                                            |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>geen specifiek onderdeel betreffend</p> |  | <p>Gemeente Vught bij het concept Programma Grootschalige opwek? Dit terwijl er op enkele honderden meters afstand van onze woning windturbines gepland staan.</p> <p>(2) Gezondheid: wat doet dit met onze gezondheid en de gezondheid van het vee gezien de slagschaduw, geluid, trillingen?</p> <p>(3) Afstandsnormen: de afstanden die in het conceptplan staan tussen een woning en een windturbine zijn volgens ons niet correct.</p> <p>Verzoek: ook willen we in de toekomst beter op de hoogte gehouden worden over de verdere ontwikkelingen. Mocht het zover komen dat de windturbines er toch gaan komen dan wensen wij ook meegenomen te worden in de burgerparticipatie.</p> | <p>de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden. In de onderzoeksfase betrekken we inwoners niet direct.</p> <p>(2) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn. Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidsniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een</p> |  | <p>normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt benoemd dat wordt ingezet op zon op dak.</p> |
|--------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten. In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken. Zoals al aangegeven in het Programma en PlanMER kunnen windturbines teruggeschakeld worden naar 0 uur. Bij een blootstellingsduur van maximaal 20 minuten slagschaduw per jaar, is slagschaduw zodanig beperkt dat de kans op het ontstaan van hinder tot een minimum beperkt is.</p> <p>Er is geen onderzoek bekend waaruit een verband blijkt dat windturbines effect hebben op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Hierbij</p> |  |  |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  |  | <p>is nog van belang dat in de uitspraak ABRvS 4 mei 2016 (nr. 201504506/1) de ABRvS – onder verwijzing naar het deskundigenbericht dat in deze procedure was uitgebracht – verder heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is dat slagschaduw van windturbines leidt tot effecten (stress) op paarden.</p> <p>(3) Het is waarschijnlijk dat er nieuwe (afstands)normen komen, alsook geluidsnormen. Op het moment dat die zijn vastgesteld en de projectfase loopt, zullen de geldende normen op dat moment meegenomen moeten worden. Daarnaast wordt nu gerekend met scenario's van de huidige en conceptnormen die in de toekomst waarschijnlijk worden vastgesteld. Vanwege de aannemelijkheid dat de nieuwe norm 550 meter wordt, wordt in het raadsadvies voor de keuze van vervolgonderzoek van locaties hier al rekening mee gehouden. De gemeenteraad heeft tijdens haar keuzes over zoekgebieden dus beschikking over het beeld van de zoekgebieden, met toekomstige normen.</p> |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                                                       |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                            |                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend</p> | <p>ZW PGOV 45</p> | <p>Indiener maakt zich zorgen over:</p> <p>(1) Gevolg natuur/drinkwater/milieu: zwerfdeeltjes en fijnstof die vrijkomen bij erosie van de bladen die gemaakt zijn van polyester. Vooral zorg drinkwater op de lange termijn is groot.</p> <p>(2) Dieren: er is al weinig ruimte en met turbines nog minder ruimte en rust voor de dieren. Vooral voor weidevogels.</p> <p>(3) Gezondheid: allerlei gezondheidsklachten door bewoner dichtbij turbines, dit staat regelmatig in de krant.</p> <p>(4) Landschapsvervuiling: windmolens zijn ontzettend lelijk in landschap.</p> | <p>(1) In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze technieken gebruikt worden op de bladen van windturbines.</p> <p>(2) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>(3) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM</p> | <p>Ja, geluid en ecologie worden nader onderzocht in vervolgonderzoek.</p> | <p>In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid en ecologie nader worden onderzocht. Dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> <p>(4) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p>                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 46 | <p>Indiener heeft een aantal opmerkingen over stuk:</p> <p>(1) Eerst zonneladder volgen alvorens je overgaat naar zonneparken.</p> <p>(2) Geluid: ga ik last hebben van geluid op 500-800 meter afstand van de turbine.</p> <p>(3) Hoe gaat de gemeente om met de gezondheidsrisico's zoals de lage tonen (hebben de mensen die last krijgen pech en moeten ze het accepteren of verhuizen? Het gaat namelijk altijd over gemiddelde waardes.</p> <p>(4) Hebben de omwonenden naast de lasten ook lusten van de turbines?</p> | <p>(1) De zonneladder wordt toegepast.</p> <p>(2) Er is onderzoek gedaan in het PlanMER naar het effect van geluid op de omgeving, op basis van op dit moment geldende wet- en regelgeving, normen en andere formele richtlijnen. Lokale normen voor geluid zijn er niet, althans niet in Vught. Geluidsoverlast is op hoofdlijnen onderzocht, maar tijdens de projectfase moet geluidsimpact op de omgeving nog beter en uitgebreid worden onderzocht. Bovenstaande heeft ook betrekking op de buurgemeenten. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit</p> | Ja. Geluid wordt nader onderzocht bij vervolgstappen. In het Programma is opgenomen, bij paragraaf 1.1, dat wordt ingezet op grootschalig zon op dak. | Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea |

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. Het kan in dat geval ook zijn dat een ontwikkelgebied kleiner wordt, of geheel afvalt.</p> <p>(3) Bij een concrete ontwikkeling zal laagfrequent geluid mee onderzocht gaan worden. De normstelling hiervoor is wettelijk geregeld. We kunnen ons voorstellen dat er bij individuele wensen hierover nadere afspraken gemaakt kunnen worden binnen het redelijke wat hiertoe verwacht kan worden. Het is aan de (lokale) initiatiefnemers om hier met hun burens goede afspraken over te maken.</p> <p>(4) Er wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p> |                                                                     | <p>benoemd dat geluid nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. In het Programma is bij paragraaf 1.1 benoemd dat wordt ingezet op grootschalig zon op dak.</p>                  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 47 | <p>Indiener heeft zorgen over:</p> <p>(1) Landschap: het polderlandschap wordt ontsierd door turbines, wat negatief is voor recreatie en toerisme.</p> <p>(2) Gezondheid: gezondheidsklachten als gevolg van slagschaduw, (onbewuste) geluidshinder, etc.</p> <p>(3) Natuur: dodelijk voor de (weide)vogels, die door oprukkende verstedelijking toch al steeds minder</p> | <p>(1) De recreatie in Vught richt zich nu vooral op dagjesmensen voor wellness, de IJzeren Man en de golfbaan. De effecten van de komst van windturbines zullen op deze activiteiten beperkt van invloed zijn. Als er een concreet plan komt zal dit volgens het Programma onderdeel moeten zijn van het totaalpakket van de ontwikkeling (immers nemen we</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ja, geluid en ecologie worden nader onderzocht in vervolgonderzoek. | <p>Bij ontwikkeling in een zoekgebied, wordt nader onderzoek gedaan met normen die op dat moment zijn vastgesteld en gelden. Het is waarschijnlijk dat de conceptnormen die er nu zijn, vanuit de Rijksoverheid, vanaf</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>leefruimte overhouden.</p> <p>(4) Gezondheid en natuurgevolgen: door erosie ontstaat fijnstof en zwerfdeeltjes van de rotorbladen van de windmolens. Deze worden kilometers ver verspreid en komen zo in water, weilanden (en dus via vee ook in de voedselketen) en gewassen terecht. Dit bevat o.a. glasvezels, microplastic en bisfenol-a (allemaal zeer schadelijk voor milieu en volksgezondheid).</p> <p>(5) Doordat al die plasticrommel en bisfenol-a via het oppervlaktewater en de bodem uiteindelijk ook in het drinkwater terecht zal komen, wat zijn de langetermijn gevolgen?</p> <p>(6) Bovendien is onbekend wat de invloed van de extra grote windmolens op land is. Voor zo ver bekend, staan deze joekels nu alleen op zee, daar blijken er steeds meer nadelen aan te kleven.</p> | <p>naast energie ook recreatie, transitie landbouw en natuur mee).</p> <p>(2) De gemeente vindt gezondheidsaspecten belangrijk. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van de normen die door het RIVM zijn opgesteld, waar het gaat om bijvoorbeeld geluid en slagschaduw. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken die bewezen zijn, alsook arresten vanuit de rechtsgang die normbepalend zijn.</p> <p>Zoals al aangegeven in het Programma en PlanMER kunnen windturbines teruggeschakeld worden naar 0 uur. Bij een blootstellingsduur van maximaal 20 minuten slagschaduw per jaar, is slagschaduw zodanig beperkt dat de kans op het ontstaan van hinder tot een minimum beperkt is.</p> <p>Trillingen die door de windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Effecten van (bodem)trillingen op honderden meters afstand zijn uitgesloten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbinegeluid kan leiden tot</p> |  | <p>halverwege 2025 gaan gelden. Hiermee wordt al rekening gehouden. Ze zijn in het PlanMER verwerkt en het Programma is erop aangepast waar dit van toepassing is. In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid en ecologie nader worden onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma.</p> |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>hinder bij omwonenden. Deze hinder treedt over het algemeen op bij hogere geluidniveaus van de windturbines. Ook blijkt dat weerstand (emotionele spanning en angst voor overlast) tegen de ontwikkeling van turbines het gevoel van hinder door de windturbines kan vergroten. Er bestaat echter geen wetenschappelijk bewijs voor een directe relatie tussen het ervaren van hinder als gevolg van windturbines en de effecten op de gezondheid. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst bij de projectfase uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar geluidstrillingen. Desondanks blijft geluidservaring subjectief. De ene persoon heeft er veel last van, een ander helemaal niet. Ervaring van geluid kan (in deze tijd) niet volledig objectief worden gemeten.</p> <p>In het PlanMER zijn de gezondheidseffecten meegenomen door de onderzoekers. Ook in de (vervolg)projectfase wordt dit gedaan. We blijven dus wel in iedere fase de gezondheidseffecten checken.</p> <p>(3) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>(4) In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze technieken gebruikt worden op de bladen van windturbines.</p> <p>(5) Zie antwoord bij (4).</p> <p>(6) De effecten zijn in het PlanMER onderzocht. Zoals in het PlanMER beschreven zijn de effecten van de 130/130 of 170/170 turbines niet gelijk. Zie ook de tabel in het hoofdstuk Alternatieven, paragraaf</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                     |                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Effectbeoordeling alternatieven, onder Samenvattende effectbeoordeling alternatieven.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                     |                                                                                                                                                                                   |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 48 | <p>Indiener maakt zich zorgen:</p> <p>(1) Gezondheidseffecten: er is nog te weinig onderzoek om de gezondheidsrisico's nu uit te sluiten. Hinder is bewezen, maar slaaptekort, hart- en vaatziekten en stofwisseling etc. moet nog verder worden onderzocht. Veel internationaal onderzoek, turbines blijken invloed te hebben op gezondheid tot 15 kilometer vanaf turbine.</p> <p>(2) Natuur: turbines hebben negatieve invloed op leefgebieden en trekroutes van vogels en vleermuizen. Ook mogelijke negatieve effecten op de biodiversiteit, vooral ecologisch gevoelige gebieden zoals de Gement. Meer onderzoek is nodig voor het in kaart brengen van de gevolgen.</p> <p>(3) Landschap en cultureel erfgoed: turbines verstoren dit beeld.</p> <p>(4) Waardevermindering woning: onderzoek wijst uit dat huizen in de buurt van turbines vaak minder waard worden. Hoe gaat de gemeente hiermee om? Compensatie is nodig.</p> <p>Verzoek: Afgelopen tijd heb ik gemerkt dat er genoeg inwoners betrokken zijn bij dit thema en mee willen denken en</p> | <p>(1) Er is wetenschappelijke consensus over de wijze waarop gezondheidsrisico's in beeld zijn gebracht rondom grootschalige opwek. Hiermee wordt voldaan aan de basis van het voorzorgsprincipe. Enkel erkende en gepeerreviewde onderzoeken zouden deze consensus kunnen verstoren. We houden hiermee de normstelling van het RIVM aan als basis en bewegen mee als hiertoe aanleiding zou zijn vanuit dit rijksinstituut.</p> <p>(2) De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>Bepaalde zaken in het PlanMER, waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek.</p> | Ja, geluid en ecologie worden nader onderzocht in vervolgonderzoek. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid en ecologie nader worden onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                      |                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |            | <p>werken aan het vormgeven van een duurzame toekomst. Betrek ons, wij zijn immers samen de gemeente Vught.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>(3) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(4) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> |                                      |                                                                                                                                                                        |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 49 | <p>Indiener heeft zorgen over:</p> <p>(1) Cultuurhistorisch waardevol gebied: in een deel van het zoekgebied zijn 3 zittingen de weilanden/akkers ten westen van de Bergenshuizensestraat. Het betreft hier een laatste stukje authentiek Bergenshuizen. Laatste bollenakkers.</p> <p>(2) Gezien de landschappelijke beleving van dit gebied en het belang van dit gebied voor de uilen die hier voorkomen (steenuil, kerkuil en bosuil) lijkt het mij</p> | <p>(1) De factoren die worden genoemd zijn meegenomen door de onderzoekers. Uiteindelijk is dit een politieke beslissing.</p> <p>(2) Dit Programma (en de PlanMER) onderzoekt of de locatie geschikt is en of er milieutechnische belemmeringen zijn. Natuur maakt hier onderdeel van uit. Bij een concreet onderzoek wordt er gekeken naar specifieke beperkingen voor een deelgebied</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Ja, ecologie wordt nader onderzocht. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|                                                                |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                          |  |
|----------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                |            | niet wenselijk om dit gebied in het zoekgebied te handhaven. Ook gezien het geringere aandeel waarvoor dit zoekgebied ingeschaald staat.                                                                                                                                                                                                          | waar specifieke diersoorten voor komen. In dit stadium is het niet aan de orde om op deze gronden gebieden uit te sluiten. Bij een tender is natuurontwikkeling en landschap nadrukkelijk een belangrijke pijler.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                          |  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 50 | <p>Indiener vindt windenergie schadelijk en vervuilend, omdat:</p> <p>(1) De verf van de rotorbladen bladdert af, dit zijn microplastics die door de wind terecht komen op mens, dier, grond en/of water. Welke gevolgen brengt dit met zich mee?</p> <p>(2) Nog ruimschoots tijd tot 2050, wachten op nieuwe milieunormen voor windturbines.</p> | <p>(1) In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze technieken gebruikt worden op de bladen van windturbines.</p> <p>(2) In het Programma wordt niet gekeken naar 2050, alleen tot 2030.</p> | Nee.<br>De GGD en de normen van het RIVM worden betrokken bij vervolgstappen in het traject. Daar horen ook vervolgonderzoeken bij en wordt onderzocht wat acceptabele uitstootwaarden van stoffen zijn. |  |
| Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend | ZW PGOV 51 | <p>Indiener heeft vragen:</p> <p>(1) Zijn de zoeklocaties aangewezen voor de gemeente Vught?</p> <p>(2) Wat houdt de zin "... reeds in 2020 zoekgebieden gedefinieerd middels een breed participatietraject" in?</p> <p>(3) De locaties zijn stuk voor stuk niet</p>                                                                              | <p>(1) De zoekgebieden zijn door en voor gemeente Vught aangewezen.</p> <p>(2) Er zijn verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Nee.<br>Het betreft bij deze zienswijze vragen die zijn beantwoord.                                                                                                                                      |  |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>geschikt om windturbines op te plaatsen, alleen al als je kijkt naar de esthetiek.</p> <p>(4) Hoeveel vierkante meter dakoppervlak en grondoppervlak boven de 100 vierkante meter dat beschikbaar is, is er in Vught?</p> <p>(5) Wat is de hoeveelheid stroom die Vught dient te leveren: per 2024, per 2030 en per 2050?</p> <p>(6) Wat zijn de te verwachten reële kosten en baten bij het plaatsen van zonnepanelen en/of windmolens?</p> <p>(7) Gaat de gemeente Vught zelf exploiteren? Lijkt ons een branchevreemd product met alle daaraan gekoppelde risico's. Wie draagt die risico's?</p> <p>(8) Wanneer dienen alle provincies en woonplaatsen te voldoen aan de zelfopwekking van stroom, waar dienen dan de elektriciteitscentrales nog voor?</p> | <p>(3) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(4) Uit analyse blijkt dat er ongeveer 5 hectare dak boven 100 vierkante meter in Vught beschikbaar is, zonder direct waarneembare belemmeringen. Het grondoppervlak betreft het grondgebied dat is onderzocht binnen de zonzoekgebieden.</p> <p>(5) 0.05TWH (50GWh) in 2030 en 0.15TWh in 2050. Echter is dit alleen nog maar het geschatte elektriciteitsgebruik. We verwachten dat 80% van het energieverbruik op gaat aan warmte. Daar is in deze opgave nog geen rekening mee gehouden omdat deze allen nog maar gaat om het op korte termijn realiseren van duurzame elektriciteit. In de warmteplannen per wijk wordt gekeken welke opties (en benodigde vermogens) voor dit onderdeel van toepassing zijn.</p> <p>(6) Dit wordt pas duidelijk als de details over een project duidelijk zijn. Dit hangt onder andere af van de locatie en de omvang van het</p> |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                         |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>project.</p> <p>(7) In het kader van lokaal eigendom wordt nog onderzocht of de gemeente Vught deels medeëxploiteert naast de partijen uit de gemeenschap die dat doen. Over de vorm en hoe lokaal eigendom wordt ingericht, is de gemeente met deze partijen in gesprek.</p> <p>(8) Dit is aan de nationale overheid om over te beslissen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Over het kaartmateriaal | ZW PGOV 52 | <p>Indieners maken zich grote zorgen over de zoekgebieden:</p> <p>Met name het wind zoekgebied langs het Drongelens kanaal vormt een ernstige bedreiging voor natuur en landschap.</p> <p>(1) Het is bij de RES 1.0 NO-Brabant mis gegaan, waar iedere gemeente voor zich een opwekopgave heeft gekregen. Waardoor locaties, die absoluut niet geschikt zijn voor hoge windturbines, verplicht worden. Ook gemeente Vught met haar hoge natuur- en landschapswaarden.</p> <p>(2) Windzoekgebieden 1, 2 en 4 zijn strijdig met de Handreiking Afwegingskader landschap van de RES 1.0 NO-Brabant. Hierin wordt namelijk aangegeven dat het Drongelens kanaal niet geschikt is voor windturbines. De gebieden hebben een bijzondere status</p> | <p>(1) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(2) Wij kunnen uw bewering niet staven. In de bij ons bekende stukken vanuit de Regionale Energie Strategie is er slechts indicatief sprake van landschappelijke duiding en het door u genoemde kanaal komt hierin niet expliciet voor. (<a href="https://energiwerkplaatsbrabant.nl/werkgroepen/res+noordoost+brabant/werkmap/default.aspx">https://energiwerkplaatsbrabant.nl/werkgroepen/res+noordoost+brabant/werkmap/default.aspx</a>)</p> <p>(3) Zie antwoord bij (1).</p> <p>(4) In de Omgevingsvisie wordt naar meerdere aspecten gekeken en hoe aspecten samen kunnen gaan.</p> | Ja, geluid en ecologie worden nader onderzocht in vervolgonderzoek. Er wordt ingezet op grootschalig zon op dak. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid en ecologie nader worden onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. In paragraaf 1.1 van het Programma is benoemd dat wordt ingezet op grootschalig zon op dak. Dat wordt ook bevestigd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>gekregen in het rijksbeleid, namelijk het Waardevolle Cultuurlandschap De Meierij, opgevolgd door het Nationaal Landschap Het Groene Woud. Zowel in de "leidende principes" als in de "randvoorwaarden" voor zoekgebieden ontbreken deze cruciale landschappelijke waarden geheel.</p> <p>(3) Van landschappelijke inpassing van windturbines van 195-255 meter hoog is geen sprake meer. Wat de voormalige Rijksadviseur van Landschap 15 jaar geleden ook al overtuigend heeft aangetoond. Van de in het Programma beschreven "mits ingepast in het landschap" is geen sprake. Ook niet bij het Drongelens kanaal, waarin het Programma het heeft over het "accentueren" van het kanaal.</p> <p>(4) Windzoekgebieden 1, 2 en 4 zijn ook in strijd met de Omgevingsvisie van gemeente Vught, waar wordt gesproken over de "grote landschappelijke kwaliteit" van het buitengebied van Vught.</p> <p>(5) Windzoekgebied 1 bedreigt het Ongerepte natuurpanorama Loonse en Drunense Duinen, gelegen aan de zuidkant van het Drongelens kanaal, bij de Margriet. Op pagina 43 van het Programma wordt zoekgebied 1 beschreven als "grootschalig" en "robuust" en "open landschap". Het</p> | <p>(5) Zie antwoord bij (1).</p> <p>(6) De Omgevingsvisie kijkt breed, hier wordt ook de energieopgave in meegenomen.</p> <p>(7) Er is gekeken naar haalbaarheid en ondanks dat grootschalige opwek van energie dichtbij een Natura2000 gebied nadelige effecten kan hebben, is het voor energieopwek zeer geschikt.</p> <p>De realisatie van windturbines kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. In het kader van de PlanMER is een eerste analyse gemaakt aangaande de gevolgen van de plaatsing van windturbines en zonnepanelen binnen de gemeente Vught. Bij een concreet initiatief is nader ecologisch onderzoek naar de gevolgen van de beoogde ontwikkeling noodzakelijk.</p> <p>Het kan zijn dat uit vervolgonderzoek blijkt dat turbines (deels) niet samengaan met het Weidevogelconvenant. In dat geval vervalt (deels) het betreffende zoekgebied.</p> <p>(8) Ecologie en samenhang tussen natuurgebieden is meegenomen. Bepaalde zaken in het PlanMER,</p> |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>betreft echter een waardevol kleinschalig cultuurlandschap. Turbines zullen het ongerepte natuurpanorama verstoren dat al zo uniek en schaars is.</p> <p>(6) Het zoekgebied is ook strijdig met de Omgevingsvisie van de provincie Noord-Brabant, waarin wordt aangegeven dat "de voorkeur voor windturbines uitgaat naar grootschalige landschappen" en de karakteristiek van het landschap moet worden gerespecteerd".</p> <p>(7) Windzoeklocatie 2 bedreiging voor weidevogels, Natura2000 en Natuurnetwerk. Zelfde geldt hier zoals beschreven in punt (5) en (6). Aanvullend geldt hier dat dit zoekgebied in een weidevogelgebied ligt. Windturbines zijn in dit gebied strijdig met het (ook door de gemeente Vught ondertekende) weidevogelconvenant.</p> <p>(8) Voor Natura 2000, Natura 2000 soorten en het Natuurnetwerk Brabant gelden strenge beschermingsregels. Verdere achteruitgang van de staat van instandhouding moet wettelijk worden voorkomen. Ook de bedreiging van de aanwezige fauna is strijdig met de Wet Natuurbescherming (nu Omgevingswet).</p> <p>(9) Verzoek om niet verder te gaan met windturbineplanvorming in gemeente Vught. Terug te gaan naar de tekentafel van de RES NO-Brabant. Om</p> | <p>waaronder ecologie, moeten dieper en breder onderzocht worden in het vervolgonderzoek.</p> <p>(9) In het PlanMER en het Programma is uitgegaan van grootschalige opwek met windturbines en zonnevelden. Dat is in lijn met het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.</p> <p>(10) De afweging voor realisatie van grootschalige zon- en/of windenergie wordt zorgvuldig gedaan. Hier worden voor- en nadelen afgewogen.</p> <p>(11) We zetten in op zon op dak, wat er op dak kan worden opgewekt wordt afgehaald van de opgave zon of wind op land.</p> |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                                       |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                        |                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                       |            | <p>bovengemeentelijke afwegingen te maken op basis van de Handreiking Afwegingskader Landschap.</p> <p>(10) Wees terughoudend met zonnevelden i.v.m. de druk op het buitengebied. Vooral met de stelling in het Programma dat zonnevelden als "buffer tussen het landbouwgebied en Natura2000/NNB kunnen functioneren". Gezien de kapitaalintensieve functie inclusief infra, verharding, etc in de overgangszone rondom Natura2000 gebieden.</p> <p>(11) Zonnevelden zijn inmiddels volgens het Rijksbeleid nog slechts bij uitzondering toegestaan. Plaatsing van zonneparken op landbouwgronden wil de provincie voorkomen. Zoek voor zonnepanelen vooral op daken die nog onbenut zijn. Focus als gemeente daarbij vooral op besparing!</p> |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                        |                                                                                                                                    |
| <p><i>Technische vragen en/of inbreng</i></p> <p>Specifiek onderwerp windturbines</p> | ZW PGOV 53 | <p>Indiener is het niet eens met het volgende:</p> <p>(1) De uitgangspunten, dat de opgave in 2030 50 GWh en in 2050 150 GWh is, is onjuist. Er zijn een aantal exponentieel ontwikkelende technologieën die disruptief zijn. Dit is te zien in de sneller</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>(1) Uw bewering kunnen wij niet staven met de bij ons bekende feitelijke informatie over beschikbaar dakoppervlakte en de sterkte hiervan. Bovendien kunnen wij niet alleen voort met zonne-energie en is opslag hierbij een zeer</p> | Ja, geluid wordt nader onderzocht in vervolgonderzoek. | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat geluid nader wordt onderzocht. Dit is ook benoemd in het |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |                                          |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------|
|  |  | <p>dan verwachte efficiency verbeteringen van zonnepanelen (PV) en de sneller dalende kostencurves van zowel PV als batterij opslag. Met de nieuwe PV panelen is het potentieel op bedrijfsdaken 52 GWh. En door de toegenomen efficiency van panelen komen nieuwe installaties op daken van woningen boven de 15KWh uit en tellen dus wel mee met de RES. De potentie is bij slechts 20% benutting van het beschikbare dakoppervlakte 35 GWh. = met zon op dak bij bedrijven en woningen behaalt Vught de 2030 doelstellingen.</p> <p>(2) In de PlanMER is er onvoldoende onderzocht wat de alternatieven zijn voor bv zon op water. Potentie Vught is minimaal 30 GWh.</p> <p>(3) Grootschalige opwek is onverstandig en onnodig. Groot risico voor rechtzaken en claims door de top-down aanpak waar veel weerstand is. Over o.a. gezondheid en waardevermindering woningen.</p> <p>(4) Grote turbines onmogelijke inpassing in buitengebied Vught. In de PlanMER staat de landschappelijke inpassing onvoldoende.</p> <p>(5) Voorzorgsprincipe: er is steeds meer bewijslast van overlast door windturbines m.b.t. geluid, slagschaduw en milieu.</p> | <p>complexe opgave door de versnippering van de vele daken en de kwaliteit hiervan en de vraag aan energie (lees versnipperde aansluitmogelijkheden). Daarnaast is het tempo waarmee er zon op dak met alle stimulering niet voldoende om de doelstelling te halen. Grootschalige opwek op land blijft noodzakelijk.</p> <p>(2) Wij hebben geen enkele informatie waaruit blijkt dat dit haalbaar is. Daarnaast is er duidelijk aangegeven dat het beleggen van de IJzeren Man en andere oppervlakte wateren zoals het kanaal niet aan de orde zijn vanwege andere gebruikseisen hiervan.</p> <p>(3) De risico's zijn bekend.</p> <p>(4) In hoeverre inpassing in het landschap wordt ervaren, kan per individu verschillen. Een gerenommeerd bureau op het gebied van inpassing in het landschap heeft o.a. hier onderzoek naar gedaan.</p> <p>(5) Er is wetenschappelijke consensus over de wijze waarop gezondheidsrisico's in beeld zijn gebracht rondom grootschalige opwek. Hiermee wordt voldaan aan de basis van het voorzorgsprincipe. Enkel erkende en gepeerreviewde</p> |  | <p>raadsvoorstel over het Programma.</p> |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>(6) Milieuconsequenties Windturbines: Bisfenol A is een steeds groter probleem doordat door slijtage schilfers die in water terecht komen. De problematiek groeit gezien Bisfenol A een van de hoofdbestanddelen is van turbinebladen. In het PlanMER wordt geen enkele melding gedaan over deze milieuschade.</p> <p>(7) Vught ligt in een gebied met de laagste wind opbrengsten in Nederland. Waardoor het onrendabel is om hier turbines neer te zetten.</p> <p>(8) Waardevermindering: Hoge turbines hebben een negatief effect op de waarde van de woningen in de omgeving.</p> <p>(9) Er is te weinig burgerparticipatie geweest.</p> | <p>onderzoeken zouden deze consensus kunnen verstoren. We houden hiermee de normstelling van het RIVM aan als basis en bewegen mee als hiertoe aanleiding zou zijn vanuit dit rijksinstituut.</p> <p>(6) In de coating van windturbines kunnen stoffen zitten die schadelijk zijn voor het milieu als ze loslaten. Het RIVM heeft in 2023 een verkennend onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van chemische stoffen (waaronder microplastics). Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Omdat niet bekend is welke turbines er komen weten we ook nog niet of deze technieken gebruikt worden op de bladen van windturbines.</p> <p>(7) De windsterkte in Vught is bekend dat op de hoogte van moderne windmolens meer dan voldoende windsnelheid is om een goede businesscase te kunnen overleggen. Er is geen reden om wind op deze grond uit te sluiten en dat zullen we dus ook niet doen. Het door u genoemde voorzorgsprincipe achten wij dan ook niet van</p> |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>toepassing.</p> <p><a href="https://www.nationaleenergieatlas.nl/windsnelheden-op-100m-hoogte">https://www.nationaleenergieatlas.nl/windsnelheden-op-100m-hoogte</a></p> <p>(8) Waardevermindering van woningen (nadeelcompensatie) maakt geen onderdeel uit van een PlanMER. Op dit moment heeft de gemeente geen bewijs dat er geen overlast gaat zijn bij nabijgelegen woningen. Of dat wel of niet zo is, moet blijken uit vervolgstudies waarin met modellen en studies wordt gewerkt. In de Omgevingswet is hier een regeling voor opgenomen, de mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en aan het gemeentelijk bestuur voorgelegd.</p> <p>(9) In 2021 zijn er verschillende fysieke en digitale participatiemomenten geweest om de zoekgebieden door te nemen met inwoners en belanghebbenden. In de projectfase worden (vertegenwoordigers van) burgers betrokken om mee te denken en te helpen bij de uitvoering. Ook wordt gestreefd om inwoners samen met bedrijven en maatschappelijk middenveld eigenaar te maken in het kader van lokaal eigendom. We streven naar 100% lokaal eigendom.</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|                                                                                       |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Algemeen, over onderwerpen geen specifiek onderdeel betreffend en participatie</i> | ZW PGOV 54 | 1) Indiener geeft aan dat over het algemeen het programma volledig is en dat het de verschillende waterhuishoudkunde belangen beschrijft die van toepassing zijn voor de verschillende zoekgebieden. Het enige wat opvalt is dat het beleid van het waterschap in hoofdstuk 2 ontbreekt. Indiener verzoekt dit toe te voegen aan het Programma en geeft aan welke tekst het betreft.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1) De ingediende tekst, betreffende regelgeving van het waterschap Aa en Maas, wordt toegevoegd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ja. Toevoeging van beschrijvende regelgeving aan het Programma waarmee rekening wordt gehouden bij vervolgstappen. | Ja. In hoofdstuk 2 van het Programma wordt een paragraaf toegevoegd onder paragraaf 2, wat de regelgeving van het waterschap Aa en Maas beschrijft.                    |
| <i>Technische vragen en/of inbreng</i>                                                | ZW PGOV 55 | 1) Indiener constateert dat verschillende alternatieven voor grootschalige opwek van duurzame energie in het PlanMER windmolens bevatten op of aan de grens met de gemeente Heusden. Indiener verzoekt met bewoners van het betreffende gebied in de gemeente Heusden actieve communicatie en participatie te implementeren. Daarnaast constateert indiener dat plaatsing van deze windmolens effect kan hebben op de leefbaarheid van haar inwoners en ondernemers die wonen en werken aan de zuidkant van die gemeente, alsook dat het effect kan hebben op de natuur en het landschap in dat gebied.<br>2) Indiener verzoekt voor windturbines een afstandsnorm van minimaal 750 meter te hanteren tot | 1) Zoals eerder al gecommuniceerd met de gemeente Heusden op verschillende manieren, informeren wij inwoners/belanghebbenden uit Heusden die zelf contact hebben gezocht actief via de nieuwsbrief mailing. Daarnaast is contact geweest om een fysieke afspraak te plannen met enkele belanghebbenden. Dit is helaas niet gelukt. Uiteraard staan we voor hen open in het vervolgtraject. Daarbij is er in deze fase nog geen sprake van concrete planvorming, waarbij actieve participatie van (direct)belanghebbenden van aangewezen zoekgebied(en) aan de orde is. Nadat de raad van Vught op 12 september een besluit neemt over vervolgstappen, zullen wij actief, graag met de hulp van de gemeente Heusden, een oproep | Ja. Ecologie wordt nader onderzocht bij vervolgstappen.                                                            | In paragraaf 1.1 van het Programma wordt in de laatste alinea benoemd dat ecologie nader wordt onderzocht, dit is ook benoemd in het raadsvoorstel over het Programma. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>woonkernen en 400 meter tot individuele woningen in het buitengebied, komend uit de Kadernotitie Windenergie Heusden.</p> <p>3) Indiener vraagt aandacht voor landschap en natuur en geeft aan dat het gebied ten zuiden van de gemeente Heusden zijn aangewezen als cultuurhistorisch waardevol gebied. Natuurgebieden en soortenbescherming zijn belangrijk gezien de ligging van de zoekgebieden, evenals inpassing in het landschap. Indiener vraagt hier voldoende rekening mee te houden in het vervolgproces. Indiener benadrukt dat bouw van windturbines anderzijds ook koppelkansen biedt voor versterking van landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten en verzoekt deze kansen met inwoners van de gemeente Heusden en de gemeente Heusden te verkennen in het participatieproces.</p> <p>4) Indiener verzoekt om de Heusdense ambities en ontwikkelingen voor grootschalige opwek van duurzame energie te betrekken in de planvorming.</p> <p>5) Indiener verzoekt om in het vervolgproces in contact en overleg te blijven over de voortgang en de</p> | <p>doen aan inwoners/belanghebbenden van de gemeente Heusden om in een nog nader te bepalen participatievorm te participeren.</p> <p>2) Afstandsnormen gelden binnen het gebied van een gemeente zelf, die eigen afstandsnormen hanteert. Afstandsnormen zijn bij de gemeente Vught gebaseerd op wet- en regelgeving en lopen op dit moment voor op toekomstige regelgeving. Op dit moment honoreren wij niet de wens van de gemeente Heusden om minimaal 750 meter afstand aan te houden tot woonkernen en 400 meter tot individuele woningen, omdat deze geen juridische grondslag kennen, die doorwerkt in wet- en regelgeving op het grondgebied van de gemeente Vught. Mocht het zijn dat de gemeente Heusden dit toch graag wil, dan wordt ambtelijk verzocht om hiervoor contact op te nemen met het gemeentebestuur van de gemeente Vught.</p> <p>3) Op basis van het tussentijds advies van de Commissie mer en binnengekomen zienswijzen, doen wij aanvullend onderzoek op natuur en landschap (en dus ecologie). Hiermee voldoen we aan de wens</p> |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|  |  |                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>keuzes die worden gemaakt, met name als het gaat om de zoekgebieden rondom de gemeentegrens met Heusden.</p> | <p>van de indiener. Ten aanzien van de koppelkansen, is in de gebiedspaspoorten (hoofdstuk 6 van het Programma) opgenomen dat we sturen op integrale gebiedsontwikkeling, waarbij koppelkansen op meerdere beleidsdoelstellingen, o.a. natuur, gestimuleerd worden. Bij concrete planontwikkeling, worden inwoners/belanghebbenden van het gekozen ontwikkelgebied actief betrokken om mee te denken en deel te nemen aan de ontwikkelingen die plaats kunnen vinden.</p> <p>4/5) Waar van toepassing en mogelijk, betrekken wij de Heusdense ambities en ontwikkelingen voor grootschalige opwek van duurzame energie in onze planvorming.</p> |  |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|